

in horto. IV. Caltha palustris simplici flore, C.B. Caltha Vergilii, Trag. Caltha palustris, Dod. in icon. & fol. Gef. hor. Lob. Lugd. Tussilago altera, sive farfugium, Matth. Farfugium Cast. Chamaeleuce, Anguill. Chelidonia palustris, Cord. in hist. Dotterblumen / Dod. gal. Epimedium, Dod. in octavo. Chrysanthemum, Lon. Malacocissus major dicebatur Fuchsis. Amellus Vergilii seu Butomon Constantini, Thalyo: Populago, Tab. Flore simplici in sylvestribus, pleno in hortis Germaniæ habetur: in Anglia verò & plenius & odoratis sponte provenire volunt. V. Caltha palustris flore pleno, C.B. & Cam. Caltha palustris floribus densis, Gef. hor. Populago multiflora Tabernæmontano.

Ἀρtemisia.

ARTEMISIA.

CAP. CX.

¹⁰ Artemisia magna ex parte in maritimis nascitur a absinthii modo fruticosa, majoribus, & pinguioribus foliis, b ramisque. Hujus quidem genera duo. Unum lætius, habitiusq; foliis virgicq; latioribus. Alterum tenuius, flore parvo, tenui, candido, graveolente: æstate floret. Sunt qui in mediterraneis uniculis nomine appellant c tenuem herbulam, simplici caule, & d minuto, floribus scatente tenuibus, flavo colore: hæc jucundior, quam præcedens efflat odorem. Utraque exalfacit, extenuat: fervefactæ convenienter in muliebres defessus adjiciuntur, ad detrahendos menses, partus secundasq;: item ad præclusiones vulvæ & ejusdem inflammationes: calculos comminuunt, remoratam urinam cient: menses pellunt pubi illitæ. Succus vulvæ inditus ex myrrha eadem, quæ infessio trahit. Coma tribus drachmis eorundem educendorum gratia bibitur.

Ἀρtemisia λεπτοφύλλου.

ARTEMISIA TENUIFOLIA.

CAP. CXI.

²⁰ Artemisia tenuifolia in sepibus, & cultis juxta aquarum ductus nascitur. Ejus flores, & folia contrita sampfuchi odorem reddunt. Si quis stomacho laborans, herbam cum amygdalino oleo bene contundat in malagmatis lentorem, & stomacho imponat, sanitati restituetur. Qui nervorum quoque dolore cruciatur, si succum ejus cum oleo rosaceo miscens illinat, sanatur.

ARTEMISIA.

³⁰ ⁴⁰ ⁵⁰ ⁶⁰ ⁷⁰ ⁸⁰ ⁹⁰ ¹⁰⁰ ¹¹⁰ ¹²⁰ ¹³⁰ ¹⁴⁰ ¹⁵⁰ ¹⁶⁰ ¹⁷⁰ ¹⁸⁰ ¹⁹⁰ ²⁰⁰ ²¹⁰ ²²⁰ ²³⁰ ²⁴⁰ ²⁵⁰ ²⁶⁰ ²⁷⁰ ²⁸⁰ ²⁹⁰ ³⁰⁰ ³¹⁰ ³²⁰ ³³⁰ ³⁴⁰ ³⁵⁰ ³⁶⁰ ³⁷⁰ ³⁸⁰ ³⁹⁰ ⁴⁰⁰ ⁴¹⁰ ⁴²⁰ ⁴³⁰ ⁴⁴⁰ ⁴⁵⁰ ⁴⁶⁰ ⁴⁷⁰ ⁴⁸⁰ ⁴⁹⁰ ⁵⁰⁰ ⁵¹⁰ ⁵²⁰ ⁵³⁰ ⁵⁴⁰ ⁵⁵⁰ ⁵⁶⁰ ⁵⁷⁰ ⁵⁸⁰ ⁵⁹⁰ ⁶⁰⁰ ⁶¹⁰ ⁶²⁰ ⁶³⁰ ⁶⁴⁰ ⁶⁵⁰ ⁶⁶⁰ ⁶⁷⁰ ⁶⁸⁰ ⁶⁹⁰ ⁷⁰⁰ ⁷¹⁰ ⁷²⁰ ⁷³⁰ ⁷⁴⁰ ⁷⁵⁰ ⁷⁶⁰ ⁷⁷⁰ ⁷⁸⁰ ⁷⁹⁰ ⁸⁰⁰ ⁸¹⁰ ⁸²⁰ ⁸³⁰ ⁸⁴⁰ ⁸⁵⁰ ⁸⁶⁰ ⁸⁷⁰ ⁸⁸⁰ ⁸⁹⁰ ⁹⁰⁰ ⁹¹⁰ ⁹²⁰ ⁹³⁰ ⁹⁴⁰ ⁹⁵⁰ ⁹⁶⁰ ⁹⁷⁰ ⁹⁸⁰ ⁹⁹⁰ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰¹⁰ ¹⁰²⁰ ¹⁰³⁰ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁹⁰ ¹¹⁰⁰ ¹¹¹⁰ ¹¹²⁰ ¹¹³⁰ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁹⁰ ¹²⁰⁰ ¹²¹⁰ ¹²²⁰ ¹²³⁰ ¹²⁴⁰ ¹²⁵⁰ ¹²⁶⁰ ¹²⁷⁰ ¹²⁸⁰ ¹²⁹⁰ ¹³⁰⁰ ¹³¹⁰ ¹³²⁰ ¹³³⁰ ¹³⁴⁰ ¹³⁵⁰ ¹³⁶⁰ ¹³⁷⁰ ¹³⁸⁰ ¹³⁹⁰ ¹⁴⁰⁰ ¹⁴¹⁰ ¹⁴²⁰ ¹⁴³⁰ ¹⁴⁴⁰ ¹⁴⁵⁰ ¹⁴⁶⁰ ¹⁴⁷⁰ ¹⁴⁸⁰ ¹⁴⁹⁰ ¹⁵⁰⁰ ¹⁵¹⁰ ¹⁵²⁰ ¹⁵³⁰ ¹⁵⁴⁰ ¹⁵⁵⁰ ¹⁵⁶⁰ ¹⁵⁷⁰ ¹⁵⁸⁰ ¹⁵⁹⁰ ¹⁶⁰⁰ ¹⁶¹⁰ ¹⁶²⁰ ¹⁶³⁰ ¹⁶⁴⁰ ¹⁶⁵⁰ ¹⁶⁶⁰ ¹⁶⁷⁰ ¹⁶⁸⁰ ¹⁶⁹⁰ ¹⁷⁰⁰ ¹⁷¹⁰ ¹⁷²⁰ ¹⁷³⁰ ¹⁷⁴⁰ ¹⁷⁵⁰ ¹⁷⁶⁰ ¹⁷⁷⁰ ¹⁷⁸⁰ ¹⁷⁹⁰ ¹⁸⁰⁰ ¹⁸¹⁰ ¹⁸²⁰ ¹⁸³⁰ ¹⁸⁴⁰ ¹⁸⁵⁰ ¹⁸⁶⁰ ¹⁸⁷⁰ ¹⁸⁸⁰ ¹⁸⁹⁰ ¹⁹⁰⁰ ¹⁹¹⁰ ¹⁹²⁰ ¹⁹³⁰ ¹⁹⁴⁰ ¹⁹⁵⁰ ¹⁹⁶⁰ ¹⁹⁷⁰ ¹⁹⁸⁰ ¹⁹⁹⁰ ²⁰⁰⁰ ²⁰¹⁰ ²⁰²⁰ ²⁰³⁰ ²⁰⁴⁰ ²⁰⁵⁰ ²⁰⁶⁰ ²⁰⁷⁰ ²⁰⁸⁰ ²⁰⁹⁰ ²¹⁰⁰ ²¹¹⁰ ²¹²⁰ ²¹³⁰ ²¹⁴⁰ ²¹⁵⁰ ²¹⁶⁰ ²¹⁷⁰ ²¹⁸⁰ ²¹⁹⁰ ²²⁰⁰ ²²¹⁰ ²²²⁰ ²²³⁰ ²²⁴⁰ ²²⁵⁰ ²²⁶⁰ ²²⁷⁰ ²²⁸⁰ ²²⁹⁰ ²³⁰⁰ ²³¹⁰ ²³²⁰ ²³³⁰ ²³⁴⁰ ²³⁵⁰ ²³⁶⁰ ²³⁷⁰ ²³⁸⁰ ²³⁹⁰ ²⁴⁰⁰ ²⁴¹⁰ ²⁴²⁰ ²⁴³⁰ ²⁴⁴⁰ ²⁴⁵⁰ ²⁴⁶⁰ ²⁴⁷⁰ ²⁴⁸⁰ ²⁴⁹⁰ ²⁵⁰⁰ ²⁵¹⁰ ²⁵²⁰ ²⁵³⁰ ²⁵⁴⁰ ²⁵⁵⁰ ²⁵⁶⁰ ²⁵⁷⁰ ²⁵⁸⁰ ²⁵⁹⁰ ²⁶⁰⁰ ²⁶¹⁰ ²⁶²⁰ ²⁶³⁰ ²⁶⁴⁰ ²⁶⁵⁰ ²⁶⁶⁰ ²⁶⁷⁰ ²⁶⁸⁰ ²⁶⁹⁰ ²⁷⁰⁰ ²⁷¹⁰ ²⁷²⁰ ²⁷³⁰ ²⁷⁴⁰ ²⁷⁵⁰ ²⁷⁶⁰ ²⁷⁷⁰ ²⁷⁸⁰ ²⁷⁹⁰ ²⁸⁰⁰ ²⁸¹⁰ ²⁸²⁰ ²⁸³⁰ ²⁸⁴⁰ ²⁸⁵⁰ ²⁸⁶⁰ ²⁸⁷⁰ ²⁸⁸⁰ ²⁸⁹⁰ ²⁹⁰⁰ ²⁹¹⁰ ²⁹²⁰ ²⁹³⁰ ²⁹⁴⁰ ²⁹⁵⁰ ²⁹⁶⁰ ²⁹⁷⁰ ²⁹⁸⁰ ²⁹⁹⁰ ³⁰⁰⁰ ³⁰¹⁰ ³⁰²⁰ ³⁰³⁰ ³⁰⁴⁰ ³⁰⁵⁰ ³⁰⁶⁰ ³⁰⁷⁰ ³⁰⁸⁰ ³⁰⁹⁰ ³¹⁰⁰ ³¹¹⁰ ³¹²⁰ ³¹³⁰ ³¹⁴⁰ ³¹⁵⁰ ³¹⁶⁰ ³¹⁷⁰ ³¹⁸⁰ ³¹⁹⁰ ³²⁰⁰ ³²¹⁰ ³²²⁰ ³²³⁰ ³²⁴⁰ ³²⁵⁰ ³²⁶⁰ ³²⁷⁰ ³²⁸⁰ ³²⁹⁰ ³³⁰⁰ ³³¹⁰ ³³²⁰ ³³³⁰ ³³⁴⁰ ³³⁵⁰ ³³⁶⁰ ³³⁷⁰ ³³⁸⁰ ³³⁹⁰ ³⁴⁰⁰ ³⁴¹⁰ ³⁴²⁰ ³⁴³⁰ ³⁴⁴⁰ ³⁴⁵⁰ ³⁴⁶⁰ ³⁴⁷⁰ ³⁴⁸⁰ ³⁴⁹⁰ ³⁵⁰⁰ ³⁵¹⁰ ³⁵²⁰ ³⁵³⁰ ³⁵⁴⁰ ³⁵⁵⁰ ³⁵⁶⁰ ³⁵⁷⁰ ³⁵⁸⁰ ³⁵⁹⁰ ³⁶⁰⁰ ³⁶¹⁰ ³⁶²⁰ ³⁶³⁰ ³⁶⁴⁰ ³⁶⁵⁰ ³⁶⁶⁰ ³⁶⁷⁰ ³⁶⁸⁰ ³⁶⁹⁰ ³⁷⁰⁰ ³⁷¹⁰ ³⁷²⁰ ³⁷³⁰ ³⁷⁴⁰ ³⁷⁵⁰ ³⁷⁶⁰ ³⁷⁷⁰ ³⁷⁸⁰ ³⁷⁹⁰ ³⁸⁰⁰ ³⁸¹⁰ ³⁸²⁰ ³⁸³⁰ ³⁸⁴⁰ ³⁸⁵⁰ ³⁸⁶⁰ ³⁸⁷⁰ ³⁸⁸⁰ ³⁸⁹⁰ ³⁹⁰⁰ ³⁹¹⁰ ³⁹²⁰ ³⁹³⁰ ³⁹⁴⁰ ³⁹⁵⁰ ³⁹⁶⁰ ³⁹⁷⁰ ³⁹⁸⁰ ³⁹⁹⁰ ⁴⁰⁰⁰ ⁴⁰¹⁰ ⁴⁰²⁰ ⁴⁰³⁰ ⁴⁰⁴⁰ ⁴⁰⁵⁰ ⁴⁰⁶⁰ ⁴⁰⁷⁰ ⁴⁰⁸⁰ ⁴⁰⁹⁰ ⁴¹⁰⁰ ⁴¹¹⁰ ⁴¹²⁰ ⁴¹³⁰ ⁴¹⁴⁰ ⁴¹⁵⁰ ⁴¹⁶⁰ ⁴¹⁷⁰ ⁴¹⁸⁰ ⁴¹⁹⁰ ⁴²⁰⁰ ⁴²¹⁰ ⁴²²⁰ ⁴²³⁰ ⁴²⁴⁰ ⁴²⁵⁰ ⁴²⁶⁰ ⁴²⁷⁰ ⁴²⁸⁰ ⁴²⁹⁰ ⁴³⁰⁰ ⁴³¹⁰ ⁴³²⁰ ⁴³³⁰ ⁴³⁴⁰ ⁴³⁵⁰ ⁴³⁶⁰ ⁴³⁷⁰ ⁴³⁸⁰ ⁴³⁹⁰ ⁴⁴⁰⁰ ⁴⁴¹⁰ ⁴⁴²⁰ ⁴⁴³⁰ ⁴⁴⁴⁰ ⁴⁴⁵⁰ ⁴⁴⁶⁰ ⁴⁴⁷⁰ ⁴⁴⁸⁰ ⁴⁴⁹⁰ ⁴⁵⁰⁰ ⁴⁵¹⁰ ⁴⁵²⁰ ⁴⁵³⁰ ⁴⁵⁴⁰ ⁴⁵⁵⁰ ⁴⁵⁶⁰ ⁴⁵⁷⁰ ⁴⁵⁸⁰ ⁴⁵⁹⁰ ⁴⁶⁰⁰ ⁴⁶¹⁰ ⁴⁶²⁰ ⁴⁶³⁰ ⁴⁶⁴⁰ ⁴⁶⁵⁰ ⁴⁶⁶⁰ ⁴⁶⁷⁰ ⁴⁶⁸⁰ ⁴⁶⁹⁰ ⁴⁷⁰⁰ ⁴⁷¹⁰ ⁴⁷²⁰ ⁴⁷³⁰ ⁴⁷⁴⁰ ⁴⁷⁵⁰ ⁴⁷⁶⁰ ⁴⁷⁷⁰ ⁴⁷⁸⁰ ⁴⁷⁹⁰ ⁴⁸⁰⁰ ⁴⁸¹⁰ ⁴⁸²⁰ ⁴⁸³⁰ ⁴⁸⁴⁰ ⁴⁸⁵⁰ ⁴⁸⁶⁰ ⁴⁸⁷⁰ ⁴⁸⁸⁰ ⁴⁸⁹⁰ ⁴⁹⁰⁰ ⁴⁹¹⁰ ⁴⁹²⁰ ⁴⁹³⁰ ⁴⁹⁴⁰ ⁴⁹⁵⁰ ⁴⁹⁶⁰ ⁴⁹⁷⁰ ⁴⁹⁸⁰ ⁴⁹⁹⁰ ⁵⁰⁰⁰ ⁵⁰¹⁰ ⁵⁰²⁰ ⁵⁰³⁰ ⁵⁰⁴⁰ ⁵⁰⁵⁰ ⁵⁰⁶⁰ ⁵⁰⁷⁰ ⁵⁰⁸⁰ ⁵⁰⁹⁰ ⁵¹⁰⁰ ⁵¹¹⁰ ⁵¹²⁰ ⁵¹³⁰ ⁵¹⁴⁰ ⁵¹⁵⁰ ⁵¹⁶⁰ ⁵¹⁷⁰ ⁵¹⁸⁰ ⁵¹⁹⁰ ⁵²⁰⁰ ⁵²¹⁰ ⁵²²⁰ ⁵²³⁰ ⁵²⁴⁰ ⁵²⁵⁰ ⁵²⁶⁰ ⁵²⁷⁰ ⁵²⁸⁰ ⁵²⁹⁰ ⁵³⁰⁰ ⁵³¹⁰ ⁵³²⁰ ⁵³³⁰ ⁵³⁴⁰ ⁵³⁵⁰ ⁵³⁶⁰ ⁵³⁷⁰ ⁵³⁸⁰ ⁵³⁹⁰ ⁵⁴⁰⁰ ⁵⁴¹⁰ ⁵⁴²⁰ ⁵⁴³⁰ ⁵⁴⁴⁰ ⁵⁴⁵⁰ ⁵⁴⁶⁰ ⁵⁴⁷⁰ ⁵⁴⁸⁰ ⁵⁴⁹⁰ ⁵⁵⁰⁰ ⁵⁵¹⁰ ⁵⁵²⁰ ⁵⁵³⁰ ⁵⁵⁴⁰ ⁵⁵⁵⁰ ⁵⁵⁶⁰ ⁵⁵⁷⁰ ⁵⁵⁸⁰ ⁵⁵⁹⁰ ⁵⁶⁰⁰ ⁵⁶¹⁰ ⁵⁶²⁰ ⁵⁶³⁰ ⁵⁶⁴⁰ ⁵⁶⁵⁰ ⁵⁶⁶⁰ ⁵⁶⁷⁰ ⁵⁶⁸⁰ ⁵⁶⁹⁰ ⁵⁷⁰⁰ ⁵⁷¹⁰ ⁵⁷²⁰ ⁵⁷³⁰ ⁵⁷⁴⁰ ⁵⁷⁵⁰ ⁵⁷⁶⁰ ⁵⁷⁷⁰ ⁵⁷⁸⁰ ⁵⁷⁹⁰ ⁵⁸⁰⁰ ⁵⁸¹⁰ ⁵⁸²⁰ ⁵⁸³⁰ ⁵⁸⁴⁰ ⁵⁸⁵⁰ ⁵⁸⁶⁰ ⁵⁸⁷⁰ ⁵⁸⁸⁰ ⁵⁸⁹⁰ ⁵⁹⁰⁰ ⁵⁹¹⁰ ⁵⁹²⁰ ⁵⁹³⁰ ⁵⁹⁴⁰ ⁵⁹⁵⁰ ⁵⁹⁶⁰ ⁵⁹⁷⁰ ⁵⁹⁸⁰ ⁵⁹⁹⁰ ⁶⁰⁰⁰ ⁶⁰¹⁰ ⁶⁰²⁰ ⁶⁰³⁰ ⁶⁰⁴⁰ ⁶⁰⁵⁰ ⁶⁰⁶⁰ ⁶⁰⁷⁰ ⁶⁰⁸⁰ ⁶⁰⁹⁰ ⁶¹⁰⁰ ⁶¹¹⁰ ⁶¹²⁰ ⁶¹³⁰ ⁶¹⁴⁰ ⁶¹⁵⁰ ⁶¹⁶⁰ ⁶¹⁷⁰ ⁶¹⁸⁰ ⁶¹⁹⁰ ⁶²⁰⁰ ⁶²¹⁰ ⁶²²⁰ ⁶²³⁰ ⁶²⁴⁰ ⁶²⁵⁰ ⁶²⁶⁰ ⁶²⁷⁰ ⁶²⁸⁰ ⁶²⁹⁰ ⁶³⁰⁰ ⁶³¹⁰ ⁶³²⁰ ⁶³³⁰ ⁶³⁴⁰ ⁶³⁵⁰ ⁶³⁶⁰ ⁶³⁷⁰ ⁶³⁸⁰ ⁶³⁹⁰ ⁶⁴⁰⁰ ⁶⁴¹⁰ ⁶⁴²⁰ ⁶⁴³⁰ ⁶⁴⁴⁰ ⁶⁴⁵⁰ ⁶⁴⁶⁰ ⁶⁴⁷⁰ ⁶⁴⁸⁰ ⁶⁴⁹⁰ ⁶⁵⁰⁰ ⁶⁵¹⁰ ⁶⁵²⁰ ⁶⁵³⁰ ⁶⁵⁴⁰ ⁶⁵⁵⁰ ⁶⁵⁶⁰ ⁶⁵⁷⁰ ⁶⁵⁸⁰ ⁶⁵⁹⁰ ⁶⁶⁰⁰ ⁶⁶¹⁰ ⁶⁶²⁰ ⁶⁶³⁰ ⁶⁶⁴⁰ ⁶⁶⁵⁰ ⁶⁶⁶⁰ ⁶⁶⁷⁰ ⁶⁶⁸⁰ ⁶⁶⁹⁰ ⁶⁷⁰⁰ ⁶⁷¹⁰ ⁶⁷²⁰ ⁶⁷³⁰ ⁶⁷⁴⁰ ⁶⁷⁵⁰ ⁶⁷⁶⁰ ⁶⁷⁷⁰ ⁶⁷⁸⁰ ⁶⁷⁹⁰ ⁶⁸⁰⁰ ⁶⁸¹⁰ ⁶⁸²⁰ ⁶⁸³⁰ ⁶⁸⁴⁰ ⁶⁸⁵⁰ ⁶⁸⁶⁰ ⁶⁸⁷⁰ ⁶⁸⁸⁰ ⁶⁸⁹⁰ ⁶⁹⁰⁰ ⁶⁹¹⁰ ⁶⁹²⁰ ⁶⁹³⁰ ⁶⁹⁴⁰ ⁶⁹⁵⁰ ⁶⁹⁶⁰ ⁶⁹⁷⁰ ⁶⁹⁸⁰ ⁶⁹⁹⁰ ⁷⁰⁰⁰ ⁷⁰¹⁰ ⁷⁰²⁰ ⁷⁰³⁰ ⁷⁰⁴⁰ ⁷⁰⁵⁰ ⁷⁰⁶⁰ ⁷⁰⁷⁰ ⁷⁰⁸⁰ ⁷⁰⁹⁰ ⁷¹⁰⁰ ⁷¹¹⁰ ⁷¹²⁰ ⁷¹³⁰ ⁷¹⁴⁰ ⁷¹⁵⁰ ⁷¹⁶⁰ ⁷¹⁷⁰ ⁷¹⁸⁰ ⁷¹⁹⁰ ⁷²⁰⁰ ⁷²¹⁰ ⁷²²⁰ ⁷²³⁰ ⁷²⁴⁰ ⁷²⁵⁰ ⁷²⁶⁰ ⁷²⁷⁰ ⁷²⁸⁰ ⁷²⁹⁰ ⁷³⁰⁰ ⁷³¹⁰ ⁷³²⁰ ⁷³³⁰ ⁷³⁴⁰ ⁷³⁵⁰ ⁷³⁶⁰ ⁷³⁷⁰ ⁷³⁸⁰ ⁷³⁹⁰ ⁷⁴⁰⁰ ⁷⁴¹⁰ ⁷⁴²⁰ ⁷⁴³⁰ ⁷⁴⁴⁰ ⁷⁴⁵⁰ ⁷⁴⁶⁰ ⁷⁴⁷⁰ ⁷⁴⁸⁰ ⁷⁴⁹⁰ ⁷⁵⁰⁰ ⁷⁵¹⁰ ⁷⁵²⁰ ⁷⁵³⁰ ⁷⁵⁴⁰ ⁷⁵⁵⁰ ⁷⁵⁶⁰ ⁷⁵⁷⁰ ⁷⁵⁸⁰ ⁷⁵⁹⁰ ⁷⁶⁰⁰ ⁷⁶¹⁰ ⁷⁶²⁰ ⁷⁶³⁰ ⁷⁶⁴⁰ ⁷⁶⁵⁰ ⁷⁶⁶⁰ ⁷⁶⁷⁰ ⁷⁶⁸⁰ ⁷⁶⁹⁰ ⁷⁷⁰⁰ ⁷⁷¹⁰ ⁷⁷²⁰ ⁷⁷³⁰ ⁷⁷⁴⁰ ⁷⁷⁵⁰ ⁷⁷⁶⁰ ⁷⁷⁷⁰ ⁷⁷⁸⁰ ⁷⁷⁹⁰ ⁷⁸⁰⁰ ⁷⁸¹⁰ ⁷⁸²⁰ ⁷⁸³⁰ ⁷⁸⁴⁰ ⁷⁸⁵⁰ ⁷⁸⁶⁰ ⁷⁸⁷⁰ ⁷⁸⁸⁰ ⁷⁸⁹⁰ ⁷⁹⁰⁰ ⁷⁹¹⁰ ⁷⁹²⁰ ⁷⁹³⁰ ⁷⁹⁴⁰ ⁷⁹⁵⁰ ⁷⁹⁶⁰ ⁷⁹⁷⁰ ⁷⁹⁸⁰ ⁷⁹⁹⁰ ⁸⁰⁰⁰ ⁸⁰¹⁰ ⁸⁰²⁰ ⁸⁰³⁰ ⁸⁰⁴⁰ ⁸⁰⁵⁰ ⁸⁰⁶⁰ ⁸⁰⁷⁰ ⁸⁰⁸⁰ ⁸⁰⁹⁰ ⁸¹⁰⁰ ⁸¹¹⁰ ⁸¹²⁰ ⁸¹³⁰ ⁸¹⁴⁰ ⁸¹⁵⁰ ⁸¹⁶⁰ ⁸¹⁷⁰ ⁸¹⁸⁰ ⁸¹⁹⁰ ⁸²⁰⁰ ⁸²¹⁰ ⁸²²⁰ ⁸²³⁰ ⁸²⁴⁰ ⁸²⁵⁰ ⁸²⁶⁰ ⁸²⁷⁰ ⁸²⁸⁰ ⁸²⁹⁰ ⁸³⁰⁰ ⁸³¹⁰ ⁸³²⁰ ⁸³³⁰ ⁸³⁴⁰ ⁸³⁵⁰ ⁸³⁶⁰ ⁸³⁷⁰ ⁸³⁸⁰ ⁸³⁹⁰ ⁸⁴⁰⁰ ⁸⁴¹⁰ ⁸⁴²⁰ ⁸⁴³⁰ ⁸⁴⁴⁰ ⁸⁴⁵⁰ ⁸⁴⁶⁰ ⁸⁴⁷⁰ ⁸⁴⁸⁰ ⁸⁴⁹⁰ ⁸⁵⁰⁰ ⁸⁵¹⁰ ⁸⁵²⁰ ⁸⁵³⁰ ⁸⁵⁴⁰ ⁸⁵⁵⁰ ⁸⁵⁶⁰ ⁸⁵⁷⁰ ⁸⁵⁸⁰ ⁸⁵⁹⁰ ⁸⁶⁰⁰ ⁸⁶¹⁰ ⁸⁶²⁰ ⁸⁶³⁰ ⁸⁶⁴⁰ ⁸⁶⁵⁰ ⁸⁶⁶⁰ ⁸⁶⁷⁰ ⁸⁶⁸⁰ ⁸⁶⁹⁰ ⁸⁷⁰⁰ ⁸⁷¹⁰ ⁸⁷²⁰ ⁸⁷³⁰ ⁸⁷⁴⁰ ⁸⁷⁵⁰ ⁸⁷⁶⁰ ⁸⁷⁷⁰ ⁸⁷⁸⁰ ⁸⁷⁹⁰ ⁸⁸⁰⁰ ⁸⁸¹⁰ ⁸⁸²⁰ ⁸⁸³⁰ ⁸⁸⁴⁰ ⁸⁸⁵⁰ ⁸⁸⁶⁰ ⁸⁸⁷⁰ ⁸⁸⁸⁰ ⁸⁸⁹⁰ ⁸⁹⁰⁰ ⁸⁹¹⁰ ⁸⁹²⁰ ⁸⁹³⁰ ⁸⁹⁴⁰ ⁸⁹⁵⁰ ⁸⁹⁶⁰ ⁸⁹⁷⁰ ⁸⁹⁸⁰ ⁸⁹⁹⁰ ⁹⁰⁰⁰ ⁹⁰¹⁰ ⁹⁰²⁰ ⁹⁰³⁰ ⁹⁰⁴⁰ ⁹⁰⁵⁰ ⁹⁰⁶⁰ ⁹⁰⁷⁰ ⁹⁰⁸⁰ ⁹⁰⁹⁰ ⁹¹⁰⁰ ⁹¹¹⁰ ⁹¹²⁰ ⁹¹³⁰ ⁹¹⁴⁰ ⁹¹⁵⁰ ⁹¹⁶⁰ ⁹¹⁷⁰ ⁹¹⁸⁰ ⁹¹⁹⁰ ⁹²⁰⁰ ⁹²¹⁰ ⁹²²⁰ ⁹²³⁰ ⁹²⁴⁰ ⁹²⁵⁰ ⁹²⁶⁰ ⁹²⁷⁰ ⁹²⁸⁰ ⁹²⁹⁰ ⁹³⁰⁰ ⁹³¹⁰ ⁹³²⁰ ⁹³³⁰ ⁹³⁴⁰ ⁹³⁵⁰ ⁹³⁶⁰ ⁹³⁷⁰ ⁹³⁸⁰ ⁹³⁹⁰ ⁹⁴⁰⁰ ⁹⁴¹⁰ ⁹⁴²⁰ ⁹⁴³⁰ ⁹⁴⁴⁰ ⁹⁴⁵⁰ ⁹⁴⁶⁰ ⁹⁴⁷⁰ ⁹⁴⁸⁰ ⁹⁴⁹⁰ ⁹⁵⁰⁰ ⁹⁵¹⁰ ⁹⁵²⁰ ⁹⁵³⁰ ⁹⁵⁴⁰ ⁹⁵⁵⁰ ⁹⁵⁶⁰ ⁹⁵⁷⁰ ⁹⁵⁸⁰ ⁹⁵⁹⁰ ⁹⁶⁰⁰ ⁹⁶¹⁰ ⁹⁶²⁰ ⁹⁶³⁰ ⁹⁶⁴⁰ ⁹⁶⁵⁰ ⁹⁶⁶⁰ ⁹⁶⁷⁰ ⁹⁶⁸⁰ ⁹⁶⁹⁰ ⁹⁷⁰⁰ ⁹⁷¹⁰ ⁹⁷²⁰ ⁹⁷³⁰ ⁹⁷⁴⁰ ⁹⁷⁵⁰ ⁹⁷⁶⁰ ⁹⁷⁷⁰ ⁹⁷⁸⁰ ⁹⁷⁹⁰ ⁹⁸⁰⁰ ⁹⁸¹⁰ ⁹⁸²⁰ ⁹⁸³⁰ ⁹⁸⁴⁰ ⁹⁸⁵⁰ ⁹⁸⁶⁰ ⁹⁸⁷⁰ ⁹⁸⁸⁰ ⁹⁸⁹⁰ ⁹⁹⁰⁰ ⁹⁹¹⁰ ⁹⁹²⁰ ⁹⁹³⁰ ⁹⁹⁴⁰ ⁹⁹⁵⁰ ⁹⁹⁶⁰ ⁹⁹⁷⁰ ⁹⁹⁸⁰ ⁹⁹⁹⁰ ¹⁰⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹⁰ ¹⁰⁰²⁰ ¹⁰⁰³⁰ ¹⁰⁰⁴⁰ ¹⁰⁰⁵⁰ ¹⁰⁰⁶⁰ ¹⁰⁰⁷⁰ ¹⁰⁰⁸⁰ ¹⁰⁰⁹⁰ ¹⁰¹⁰⁰ ¹⁰¹¹⁰ ¹⁰¹²⁰ ¹⁰¹³⁰ ¹⁰¹⁴⁰ ¹⁰¹⁵⁰ ¹⁰¹⁶⁰ ¹⁰¹⁷⁰ ¹⁰¹⁸⁰ ¹⁰¹⁹⁰ ¹⁰²⁰⁰ ¹⁰²¹⁰ ¹⁰²²⁰ ¹⁰²³⁰ ¹⁰²⁴⁰ ¹⁰²⁵⁰ ¹⁰²⁶⁰ ¹⁰²⁷⁰ ¹⁰²⁸⁰ ¹⁰²⁹⁰ ¹⁰³⁰⁰ ¹⁰³¹⁰ ¹⁰³²⁰ ¹⁰³³⁰ ¹⁰³⁴⁰ ¹⁰³⁵⁰ ¹⁰³⁶⁰ ¹⁰³⁷⁰ ¹⁰³⁸⁰ ¹⁰³⁹⁰ ¹⁰⁴⁰⁰ ¹⁰⁴¹⁰ ¹⁰⁴²⁰ ¹⁰⁴³⁰ ¹⁰⁴⁴⁰ ¹⁰⁴⁵⁰ ¹⁰⁴⁶⁰ ¹⁰⁴⁷⁰ ¹⁰⁴⁸⁰ ¹⁰⁴⁹⁰ ¹⁰⁵⁰⁰ ¹⁰⁵¹⁰ ¹⁰⁵²⁰ ¹⁰⁵³⁰ ¹⁰⁵⁴⁰ ¹⁰⁵⁵⁰ ¹⁰⁵⁶⁰ ¹⁰⁵⁷⁰ ¹⁰⁵⁸⁰ ¹⁰⁵⁹⁰ ¹⁰⁶⁰⁰ ¹⁰⁶¹⁰ ¹⁰⁶²⁰ ¹⁰⁶³⁰ ¹⁰⁶⁴⁰ ¹⁰⁶⁵⁰ ¹⁰⁶⁶⁰ ¹⁰⁶⁷⁰ ¹⁰⁶⁸⁰ ¹⁰⁶⁹⁰ ¹⁰⁷⁰⁰ ¹⁰⁷¹⁰ ¹⁰⁷²⁰ ¹⁰⁷³⁰ ¹⁰⁷⁴⁰ ¹⁰⁷⁵⁰ ¹⁰⁷⁶⁰ ¹⁰⁷⁷⁰ ¹⁰⁷⁸⁰ ¹⁰⁷⁹⁰ ¹⁰⁸⁰⁰ ¹⁰⁸¹⁰ ¹⁰⁸²⁰ ¹⁰⁸³⁰ ¹⁰⁸⁴⁰ ¹⁰⁸⁵⁰ ¹⁰⁸⁶⁰ ¹⁰⁸⁷⁰ ¹⁰⁸⁸⁰ ¹⁰⁸⁹⁰ ¹⁰⁹⁰⁰ ¹⁰⁹¹⁰ ¹⁰⁹²⁰ ¹⁰⁹³⁰ ¹⁰⁹⁴⁰ ¹⁰⁹⁵⁰ ¹⁰⁹⁶⁰ ¹⁰⁹⁷⁰ ¹⁰⁹⁸⁰ ¹⁰⁹⁹⁰ ¹¹⁰⁰⁰ ¹¹⁰¹⁰ ¹¹⁰²⁰ ¹¹⁰³⁰ ¹¹⁰⁴⁰ ¹¹⁰⁵⁰ ¹¹⁰⁶⁰ ¹¹⁰⁷⁰ ¹¹⁰⁸⁰ ¹¹⁰⁹⁰ ¹¹¹⁰⁰ ¹¹¹¹⁰ ¹¹¹²⁰ ¹¹¹³⁰ ¹¹¹⁴⁰ ¹¹¹⁵⁰ ¹¹¹⁶⁰ ¹¹¹⁷⁰ ¹¹¹⁸⁰ ¹¹¹⁹⁰ ¹¹²⁰⁰ ¹¹²¹⁰ ¹¹²²⁰ ¹¹²³⁰ ¹¹²⁴⁰ ¹¹²⁵⁰ ¹¹²⁶⁰ ¹¹²⁷⁰

partenium censemus, esse graveolentem Artemisiam. Quandoquidem minor illa, quae Dioscoridi secundo loco redditur, graviter olens, non quidem florem profert in medio luteum, & per ambitum albus foliolis cinctum, Matricaria vel Amarella modo: sed candidum, parvum, ac tenue. Tertius his accedit error, quod non assentire videatur, duo illa Artemisia genera, quae Ferraria persimilia habentur, ea esse, quae à Dioscoride primo loco representata sunt, magnitudine tantum, ac parvitate differentia. Sed cum porro seipsum hac in re deceptum deprehendisset Brasavolus (ut legitur in suo ultimo volumine Venetiis impresso) dum longa oratione contendit, Amarellam seu Matricariam inter Artemisia genera reponendam esse, Cotulam verò seridam Ferrariensibus Brusciaculo vulgò vocatam, esse legitimum partenium, adde seipsum (pace ejus dixerim) & sua scripta confundit, ut nullo pacto (dicam libere quod sentio, alius tamen judicandum relinquo) quid is tandem decernat, percipi possit. Nam cum asserit Amarella, sive Matricaria succum unciarum quatuor pondere haustum, utramq; bilem, ac picuam deicere, apertè quidem fatetur hanc esse Partenium, cui privatum ea vis inest. Attamen paulò post eorum fortè oblitus, argumentis quibusdam satis, mea quidem sententia, levibus, contrà asseverat, nil aliud esse Partenium, quam suum Brusciaculum. Ruellius praeerea quamvis in primis Artemisia generibus planè Dioscoridi subscribat, in tertio tamen hallucinatus deprehenditur, quod tertii generis Artemisiam eam esse putet, quam alii Athanasiam, alii Tanacetum appellant. Siquidem Tanacetum nostrum stolonibus compluribus ab una tantum radice profilit, crassius, altius, ac firmius: foliis longis, amplius, crebris divisuris dissectis: floribus luteis, in caulium cacumine gregatim emicantibus. Porro Artemisia, quae tertio adscribitur generi, tenuis herbula est, uno duntaxat caule, ipsoq; minuto consurgens. Hanc equidem (ut ingenuè fatear) hactenus in Italia non inveni, neq; ab aliquo inventam vidi. Quin potius eam inventu difficillimam duxerim: quippe cum tam Dioscorides, quam Plinius satis obscurè, perplexèq; de ea scripserint, & caulium, foliorum, florum, seminis, & radicum notas silentio involverint, non modò difficillimum videtur, sed vix etiam fieri posse putaverim, ut quis unquam hanc Artemisiam legitime demonstraret. Neq; tamen in hoc audiendus est Plinius, qui (ut suprà diximus) hanc esse Ambrosiam falsò memoria prodidit. Nam praequam quòd rationi consentaneum non est, quod Dioscorides duobus tam propinquis capitibus unius & ejusdem plantae historiam tractaverit, evidentissimum est, Ambrosiam sequenti capite descriptam, hujus tertiae Artemisiae descriptioni haudquaquam respondere. Ad hac non in minori, quam Brasavolus, & Ruellius, versantur errore Monachi illi reverendi, qui in Mesuem commentati sunt, quippe qui & hunc & illum secuti, duplici hallucinatione scriptis tradiderint, Matricariam vulgò vocatam omnino esse minorem Artemisiam, Tanacetum verò eam, quae unicaulis dicitur. In horum deniq; opinionibus, vel potius erroribus, ipse quoque Fuchsius implicatur, vir alioqui ingenio, & eruditione praclarus, adeò ut etiam nemini dubitandum esse censeat in suis de stirpium historia commentariis, quin Matricaria sit alterum Artemisia genus, Tanacetum verò tertium: qua in re is fortè fuit, qui maluerit cum aliis errare, quam solus rectè sentire. Caterum facile credere nonnulli diligentissimi simplicium medicamentorum inquisitores, ac etiam Dioscoridis studiosi, qui sanè nulli unquam labori pepercerunt, ut hanc medicinae partem superiori aetati obscuram, nostra illustrem redderent, tertium Artemisiae genus in Dioscoride ascriptum esse, quod in hujus capituli initio non tria, sed duo tantum esse Artemisiae genera scribat Dioscorides. Quod praeerea reperiantur hujus auctoris codices antiquissimi, in quibus illa de tertio Artemisiae genere non leguntur: quemadmodum etiam in nostro ex impressis libro, in quem castigationes ex vetustorum exemplarium manuscriptorum Dioscoridis, & Oribasii collatione excerptas collegimus: quas acceptas refero Gabrieli Falloppio Mutinensi, medico clarissimo, nunc Patavii summa cum omnium laude, & admiratione, corporis humani, & rei medicae materiam profitenti. Cui certe ob ejus singularem in me amorem ac liberalitatem, atq; etiam in omnes humanitatem, me plus debere scio, quam aut re, aut verbis respondere possim. Cum itaque (ut ed redeam, unde obiter digressus sum) in Dioscoride suspecta sit tertia Artemisia, nil mirum videri debet, si in ejus historia cecutivit Plinius. Neq; item mirandum est, si ejus non meminerunt Galenus, & Paulus: qui tamen alioqui in simplicium censu Dioscoridis scripta bona fide referre solent. Non desunt insuper doctissimi viri, & in plantarum historia diutius versati, qui Artemisia tenuifolia caput Dioscoridi accrevisse, atq; adulterinum esse censeant, hoc ducti argumento, quod cum superiore capite de omni Artemisia genere differuisset Dioscorides, absurdum quippe esset, quod seorsum Artemisiae genus aliud subjungeret. Addunt etiam, quod hujus Artemisiae inter simplicia nusquam meminerint Paulus, Oribasius & Serapio: qui tamen (ut paulò antè dixi) illa ex Dioscoride transcribunt. Horum sententiam etsi planè probandam existimem, cum tamen vulgati Graeci codices hoc loco Artemisia tenuifolia capite habeant, illudq; à quibusdam reddatur, nobis quoq; adjiciendum, ejusq; aliquam saltem mentionem faciendam duxi: praesertim quod non desint, qui id Artemisiae genus inveniri tradant. Siquidem Ruellius est auctor, ipsum in Gallia nasci circa rivulos, aggeresq; item in frumentaceis agris, atq; inibi vulgò divi Joannis herbam nominari. Verum cum difficillimum esse putem, ut hac planta ab aliquo cognoscatur, & legitime demonstretur, quod nullus prorsus notis depingatur, nescio equidem quomodo Ruellio viro alioqui fide digno, in hoc quis rectè adstipulari debeat, aut meritò possit. Caterum vulgaris Artemisia passim ubiq; provenit, caulibus pluribus, rectis, sesquicubitalibus, rubentibus, rotundis, striatisq;. Folia gerit absinthio latiores, pinguiora, supina, parte candicantia, sed quae in caule sunt longè minora spectantur. Flores copiosissimi in caulium ramusculis racematim exeunt, parvi, pilosi, odorati, albicantesq;, è quibus minutum oritur semen. Radicem habet lignosam, multifidamq; minimi digiti crassitudine. Tota planta odore spirat haud ingrato. Ideoq; non desunt, qui placenti eam commisceant. Est & altera uno tantum caule constans, alteri per omnia similis, praeterquam quod omnibus suis partibus priori humilior, tenuiorq; spectatur, quam minorem Artemisiam appellamus. Utriusq; recentia folia cum oleo irino, myrrha, & sicibus trita, utiliter mulieribus supponuntur ad uterinas affectiones: siquidem & menses & secundas evocant. Earundem radix pota adeò uterum expurgat, ut enectos quoq; partus extrahat. Illinitur cum axungia strumis, quae circa cervicem, & gulam oriuntur. Quinetiam ad cervicis dolores efficax est: atqui valentius id praestat, si cum belli herba in pratu nascente imponatur. Bibitur utiliter foliorum succus, ut ipsa herba recens adversus epotum opium. Aridorum foliorum farina trium drachmarum pondere ex vino pota, medicamentum est optimum ad coxendicum dolorem: Adalligatam Artemisiam (ut quidam putant) qui defert viator, negant idem lassitudinem sentire. Suspensam autem super limine domus veneficas prohibere incantationes. Duum tantum generum Artemisiam fecit, eorumq; vires reddidit Galenus lib. 6. simplicium medicamentorum, his verbis: Duplex quidem est herba Artemisia. Utraq; excalfacit, & modicè deficcit: & sunt, quod ad calfactionem attinet, excessus secundi: quod verò ad resiccationem, aut primi intensi, aut secundi incipientis. Sunt autem & modicè tenuium partium. Itaq; ad renum calculos mediocriter commoda sunt, & ad somnationes uteri. Herba, quae de riparia Gracis, Artemisia item Latinis, pariter & Italis dicitur: Germanis Bensch, & San Johans Gurrel: Hispanis, Artemisia: Gallis, Armoise.

Artemisia

Artemisia, ab Artemisia Mausoli Cariae Regis uxore dicta, cum antea *μαρθηρία*, id est, virginalis diceretur, quare Apuleio etiam *μαρθηρία*, quae colore caulis & floris variat: in altera enim caulis cum flore rubet, quae etiam praefertur: in altera, caulis viridis, aut subpallens, flore flavo, cuius nomine aliqui inutiliter duas figuras proponunt. Dicitur Artemisia vulgaris major, C. B. Artemisia & Parthenii octava species, Brunf. Artemisia, Trag. (alia purpureo, alia viridi caule) Matth. Lac. Lob. (cui & Mater herbarum) Cast. (qui secutus Matthiolum majorem facit & minorem, quae unum caulem proferat, in reliquis cum majore, nisi quod omnia sint minora, conveniat) Cam. Artemisia latifolia, Fuch. & Lon. qui eam quae caule est albo, tenuifoliam nominat: Artemisia latioris folii, Dod. fol. Artemisia communis rubra & alba, Dod. gal. Artemisia rubente & candicante caule, Cor. in Diosc. Artemisia major caulibus purpureis & spadiceis, Cor. in hist. Artemisia frutice candido, alia rubicundo, Gef. hor. Artemisia prima vulgaris, Lugd. Artemisia rubra & alba, Tab. Artemisia vulgaris candida & rubra, Thalyo. Sub Artemisiae radice pridie festi S. Johannis in ipsa meridie, sunt qui carbones colligant (quos vidimus) verum prius & posterius multos aut minutissimos reperiri ajunt, quos Epilepsiae amuletum faciunt.

A' μβροσία.

AMBROSIA.

CAP. CXII.

Ambrosia pusillus frutex est, ramosus, trium palmorum altitudine: foliis rutae, circa imum caulem exiguis: cauliculi seminibus, perinde quasi racemulis gravidi, qui nunquam florem pariunt, odore vinoso, suavi: radice tenui, sesquipedali. Coronantur ea Cappadoces. Vis ejus reprimere, ac repellere, & illicitae adstringere humores, qui in aliquam partem incumbunt.

I. AMBROSIA.

II. AMBROSIA ALTERA.



Et si planta, quam hic primo statim loco appinximus, genuinam referat ambrosiam, adeo ut nihil in ea desiderari possit, non dicam tamen alteram, quam antea pro Ambrosia ostendimus, Ambrosiam, aut plantam illi congenerem non esse, cum & ipsa notis fere omnibus Ambrosiam referat. Quamobrem, haud fortasse aberraret, qui dixerit, alteram materiam esse, alteram facinoram: aut omnino congeneres esse plantas. Illam misit ad me Patavio Jacobus Antonius Cortusus rei plantariae acerrimus indagator. Provenit in montibus & collibus, amarus locus. Hanc ego mihi comparavi. Etsi in nostris Ambrosiae commentariis, quos primam superioribus annis Italica lingua conscriptos edideram, ingenue confessus essem, me nunquam vidisse Ambrosiam in Italia, postea tamen ea variis in locis se mihi obtulit inspicendam, praesertimque secus mania arcis Vipaci (locus enim is distat a Gorizia circiter viginti millia passuum) inter durissimos lapides orta. Cui cum inibi extempore obviam factus essem, eamque conspexissem, botryos modo, racemoso semine refertam, statim inclinavit animus, ut certo ducerem hanc esse Ambrosiam. Ea quamvis a Dioscoride, & Galeno non aliis representetur viribus, quam ut reprimere, repellere, & illitu adstringere valeat humores, qui in aliquam partem decumbunt, dixere tamen non poeta solum, sed plantarum quoque scriptores non contemnendi, nulla alia de causa praestantissimam hanc plantam a veteribus Ambrosiam fuisse vocatam, quam quod suo in cibis usu longae vos faciat homines, quemadmodum ambrosiam illam, quae Deorum fertur cibus, Deos immortales, perpetuosque conservare fabulantur. Ambrosia meminit Plinius libro 27. capit. 4. ubi eam is verbis depinxit: Ambrosia va-

Ambrosia
con-
sideratio.
Ambrosia
altera.
Ex Plinio
gi no-

gi nominis est, & circa alias herbas fluctuans, fruticem unum habens densum, ramosum, tenuem, trium serè palmorum, tertia parte radice brevior, foliis ruti circa innum caulem. In ramulis semen est uvis dependentibus, odore vinoso, qua de causa botrys à quibusdam vocatur, ab aliis artemisia. Coronantur illa Cappadoces. Usus ejus ad ea, qua discuti opus sit: hac Plinius. Ambrosia quoque, facultates, sed quam brevissime, tradidit Galenus lib. 6. simplicium medicamentorum, sic inquit: Ambrosia cataplasmate imposita vim habet adstringentem, ac repellentem. Ea ut Græce *Ἀμβροσία*, ita etiam Latine, & Nomin. Italicè, Ambrosia nominatur.

Ambrosia
vires
ex Gal.
Nomin.

Ambrosia veteribus Græcis *τὸ τῶν θῶν βῆμα*, id est Deorum cibus, dicitur. I. Ambrosia sylvestris, C. B. Ambrosia, Matth. Ambrosia spontanea strigosior, Lob. Ambrosia prima, Lug. Pseudoambrosia Cam. ad Matth. cui & Nasturtium verrucarium: Coronopus Ruellii. Dod. gal. Ges. hor. Lugd. Coronopus repens 10 Ruellii, Lob. Lac. Coronopus repens, Lugd. Tab. Cornu cervi alterum repens, Dod. fol. Caraca Cæsalpino. II. Quæ pro Ambrosia altera hoc loci ponitur, in secunda editione Matthioli pro Ambrosia ponitur: vocamus Abrotanum campestre tenuifolium. Ambrosia altera, Matth. Lugd. Cam. Ambrosia, Lac. Lon. Cast. Ambrosia tenuifolia, Lob. Abrotanum campestre, Trag. (cui & sylvestre) Tab. Artemisia leptophyllos Ges. hor. Artemisia tenuifolia, Dod. fol. Thal. Artemisia tenuifolia 2. Clus. hist. Hisp. Artemisia tertia Dioscoridis leptophyllos, Advers. Lob. Artemisia tertia leptophyllos, Lugd. Hæc cauliculis albicantibus & rubentibus.

BOTRYS.

BOTRYS.

CAP. CXIII.

a Meum.
Ἀμύμον, πολ-
λὰ ἔχει
ὡς μύμον.
λὰς. i.
diffusa,
multas
habens
alas.
b Botrys 3
ἡ ἀμύμον
ἡ ἀμύμον
ἡ ἀμύμον.
i. Nalci-
tur ut
plurimū
circa fos-
sas, & tor-
rentes.
c Meum
add. οὐ
αἶμα, i. cū
vino.
Botrys
consid.



Botrys
vires
Matth.

Botrys fruticosa herba est, lutea tota, & a in mul- 10
tas alas sparsa: semen circa totos ramulos provenit: folia cichorio similia: tota suavem odorem spirat, quare vestimentis interponitur. b Invenitur in torrentium ripis, & convallibus. Pota c orthopnoeas mulcet. Hanc Cappadoces Ambrosiam vocant, alii Artemisiam.

Legitima, & vera Botrys sabulosis & aridis gaudet, quin 30
& glareosis fluviorum alveis. Ideoq. Tridenti frequentissima nascitur secus Fersinam, & Lanisium rapidissimos torrentes, & in aliis quàm plurimis locis. Goritia mulieres Botryn in hortis ferunt, quod eam uteri affectibus opitulari existiment. Fruticat hac foliis cichorii, laciniatis sinuosisq. quercuum foliorum similitudine: ramis numerosis, tenuibus, semine copiosissimo, racemosoq. refertis. Planta tota rufescit & succo quodam resinoso madet, adeo ut comprehensa resina modo manibus hæreat. Odorem quidem acrem spirat, & qui naves graveolentia quodammodo feriat, sed tamen in suavitatem retinet. Plinius videtur ex Dioscoride Botryn red- 40
didisse lib. 27. c. 8. ubi eam in hunc modum descripsit: Botrys fruticosa herba est, luteis ramulis: semen circa totam nascitur, folia cichorio similia. Invenitur in torrentium ripis. Medetur orthopnoeicis: hæcenus Plinius. Botrys itaq. excelsa fit, & siccata, attenuat, incidit, abstergit, expurgat, & aperit, & crassa excrementa expectorat. Præstat eadem ad omnes pe- 50
ctoris, & thoracis affectus pituitosos, quinimo & suppuratos adjuvat, quinetiam asthmaticos, & suffrictos, tum herba ipsa ex decocto dulcis radicis pota, tum ipsius herba tantum decoctum pluribus diebus haustum addito violaceo melle, aut

saccharo. Purulenta expuentibus mirificè auxiliatur: id quod ego attestari possum. Herba ipsa recens facit quoque, ad uteri dolores, si in calenti tegula Cretico vino irrorata cal fiat, & ventri imponatur. Ideoq. eadem una cum parthenio, & anthemidis floribus puerperarum a partu cruciatibus auxiliatur, ubi simul omnia concisa in oleo lilino in patella parumper coquantur, & deinde ovis gallinaceis excipiantur, & simul misceantur, coquanturq. quousq. placent & formam referant, & calida ventri superponantur. Est enim hoc præsentaneum auxilium. Suffuntur ejusdem herba vapore utiliter fame ad mensesciendos, & emortuos satum ejiciendos. Herba ipsa arida vestibus interposita non solum earum atineis & blattis tueretur, sed odoratas quoque reddit. Ceterum hujus herba, quod equi lem legerim, non meminit Galenus in simplicium medicamentorum censu, & jus tamen facultates ex Dioscoride retulit Plinius lib. 7. ubi sic inquit: Botrys, quam aliqui Ambrosiam, alii 60
Artemisiam vocant, planta est admodum odorata. Hæc cum vino pota non nisi recta cervice spirantibus, quos orthopnoicos appellant, auxiliatur. Ea Græci *βότρυς* Latini nem Botrys dicitur: Italu, Botri: Germanu, Trauben frucht & Krotten frucht: Gallis, Piment, Migraine, Millegraine, seu Patience.

Botrys
vires
Paulo.
Nomin.

Botrys, quod racematim semen ramulis adnascatur: quam cum Artemisia lib. 25. cap. 7. Plinius confundit. Botrys ambrosioides, C. B. Botrys, Trago, Matth. Fuch. Dod. gal. & fol. Lac. Cord. hist. Ges. hor. Lon. Lob. Cast. Lugd. Cæf. Tab. Cam. Botrys altera Ambrosiæ species, cujus semen Amomum Officinarum quibusdam, Cordo in Dioscoridem.

Tipodrom

GERANIUM.
I. GERANIUM PRIMUM.
 Geranium foliis anemones, diviſuris longioribus: radice *a* ſubrotunda, cum eſt ſurſum dulci. Quæ drach-
 mæ pondere in vino pota vulvæ inflatione diſcutit. *b* Geranium alterum caulibus *c* minutis, & pilo-
 ſis, ſeſquipedalibus: foliis malvæ, in ſummis aliſ ſur-
 ſum ſpectantia gruum capitula inſunt, cum ſuis
 roſtris, aut canini dentes. Nullius in medicina uſus.

I. GERANIUM PRIMUM.



SEx Geranii genera nobis reperta sunt, ut inferius patebit. Duo tantum genera à Dioscoride traduntur. Verum Latini, Plinio auctore, tertium genus addere videntur, quod alterum quidem eorum à Græcorum descriptione differat. Id quod ipse Plinius aperte testatur lib. 26. cap. 11. ubi de Geraniis differit in verbis: Geramon aliqui myrrhinum, alii myrrhida appellant. Similis est cicuta, foliis minutioribus, & caule breviori, rotundo, saporis, & odoris jucundi. Nostri sic eam tradunt. Græci foliis candidioribus paulo quam malva minoribus: caulibus tenuioribus, pilosis, ramosam ex intervallis, binum palmorum & in iis foris, inter quæ in cacuminibus capitula sunt gruum. Alterum genus foliis anemones, divisis longioribus: radice mali modo rotunda, dulci: hac Plinius. Ex quibus facile colligi potest, tria esse Geranii genera, Romanis unum, Græcis verò duo: quæ omnia passim serè videntur in campestribus, secus vias, & iuxta sepes. Porro non desunt, qui putent eam herbam, quam scribit Plinius Geranium à Latinis vocari, à Dioscoridis myrrhide non differre. Ipse tamen non dubitandum existimo, quin hac illa sit herba, quam quidam Rostrum tum gruis, tum ciconiæ appellant, quidam verò Acum muscatam, eo quod (ut Plinius inquit) odorem jucundum spiraret. Namque, assurgit hac foliis cicuta, minoribus tamen divisis: caule brevi, ac rotundo: semine gruum capitulis contento, à quibus Geranii nomen omnibus inditum est. Caterum Geranium, quod Dioscoridi secundo loco proditur, caulibus minutis, pilosis, sesquipedalibus, foliis malvæ, in summo alii gruum capitula gerens sursum spectantia cum suis rostris, nunquam du-

II. GERANIUM TUBERO-
sum majus.*



III. GERANIUM IL.



IV. GERANIUM III.

*V. GERANIUM CICUTÆ
folio.*Geraniū
alterum.*VI. GERANIUM CICUTÆ
folio supinum.*Ruelli
erratum.

Ruberta.



10

20

30

bit averim eam esse herbam, qua *Pescolumbinus* vulgò nomi-
natur, quòd nullis prorsus reclamantibus notu hac illi respon-
deat. Alterum vero, primo scilicet loco descriptum, & in *A-*
nanie vallis agro, & ubiq; fere locorum passim provenit, foliis
anemones modo laciniatis: floribus in purpura albicantibus,
e quibus gruum capitula prodeunt, radice alba, fere rotunda,
ac dulci. Quapropter *Ruellium* hallucinatum crediderim,
quòd *Acum* muscatam dictam, quam ipse herbarius etiam
Acum pastoris appellari ait, primi generis *Geranium* *Diosco-*
ridi esse opinetur. Quandoquidem *Acum* muscata radice non
nritur rotunda, ac dulci, nec foliis visitur *Anemones* amul-
sed eam plane representat, quam *Plinius* testimonio, Latini
Geranium vocant. Præterea adversus *Hermolaum* eos repre-
hendit *Ruellius*, qui putant secundum *Dioscoridis* *Geranium*
eam esse herbam: quam quidam à rubro soliorum colore *Ru-*
bertam appellant. Sed ipse mihi magis reprehendendus vide-
tur, quòd crediderit *Rubertam* esse legit *imam Myrrhim*. De
Ruberta autem, ut dicam quòd sentio, eam quidem illius *Ge-*
ranii genus esse arbitror, quòd *Plinius* ad Latinos revulit, cum
ipsa tota illi sit similis, odorem jucundum reddat, flores profe-
rat subpurpureos, & gruini capitula scateat, reliquorum *Ge-*
raniorum more. Verum hanc non ita *Myrridem* referre com-
perio, ut *Ruellius* existimat. Siquidem *Myrrhim* foliis admo-
dum rubentibus, & gruino capite nasci, nec *Dioscorides*, nec
alii quòd legerim, memoria prodiderunt. *Myrrhus* enim foliis
50
60

Hermo- est *cicutæ*: radice rotunda molli, cibus non insuavi: at his omnibus *Ruberta* caret, ut libro quarto clarius patebit. Porro *ta-*
lai lapsus, *men Hermolaus* ab errore, quantum reor, vindicari non potest, quòd scripserit *Geranium* id esse Latinus, quòd *Dioscoridi* 60
Myrrhim *Plinius* fortasse lectione deceptus, qui loco supra citato Latinis vocatum *Geranium* à quibusdam *Myrrhim* appella-
centis *ri* scriptum reliquit, quanquam legitima *Myrrhidis* istoriam tradidit lib. 24. cap. 16. Nec sanè mirum est, *Plinium* scri-
Brasavoli pisse *Geranium* aliquibus vocari *Myrrhim*, cum etiam è *Græcis* fuerint, qui *Geranium*, quòd secundo generi adscribitur,
error ne- *Myrrhim* appellaverint, ut videre est in iis *Dioscoridis* exemplaribus, in quibus cujusq; capituli multis innumera plantarum
gantis nomina leguntur. Fallitur quoque hac in historia *Brasavolus* asserens nullo modò esse adstriplandum, qui *Pedem co-*
Pedem *lumbinum* vocatum *Geranium* esse contendunt, quòd *Geranium* foliis exeat majoribus *anemones* incisuris. Sed is, meo
Colum- quidem iudicio, ignorasse videtur, quòd secundum *Geranii* genus, non autem primo generi à *Dioscoride* assignatum, est il-
binum esse *Ge-* lud, quòd *Pescolumbinus* censetur. Vel fortasse dum hac scriberet, alterum *Geranii* genus non animadvertit in *Dioscoride*,
eranium, quòd

quod tunc lectionis impatiens, totum illius caput non perlegerit. Aliam ab his Geranii plantam vidimus in pluribus hortis, ac viridarius satam, foliis rotundis, secundi Geranii modo per ambitum laciniatis, malvam magnitudine aquantibus fructu gruinis capitulis simili. Hanc Herbariorum nonnulli Momordicam nuncupant, quemadmodum & Balsaminam, alii eodem nomine vocant: eamque ceteris praeferunt in potionibus ad interna vulnera glutinanda. Hac mea quidem sententia, magis respondet alteri Dioscoridis Geranio, ut qua folius ad malvam propius accedat: quare & hanc magis eandem esse cum illo putaverim. Veruntamen haud eam inficias, quin Pes columbinus dictus idem sit Geranium: sed eum quis rectius forte Geranium minus dixerit. Primum itaque Geranium Dioscoridi descriptum, folia gerit anemones, longioribus tamen divisis, in unoquoque folio senis. Caudem mittit ab ipsa radice rectam, tenuem, genicularumque. Flores e geniculis in caule prodeunt punicea una cum foliis, rosarum sylvestrium ferè figura, sed longè minores, & quing, tantum foliis referti: e quibus rostellis oriuntur inferna parte lunati. Radice nititur rotunda, nucis pontica majore, subnigricante, & dulci sapore praedita. Nascitur in incultis locis: copiosum in Dalmatia provenit, nam inde allatam plantam ad me misit Ulyxes Aldrovandus Medicus apprime eruditus & Medica materia indagator non postremus. Secundum foliis malva minoribus: pediculis tenuibus, longis, & subrubentibus appensis: caulibus gracilibus, flexilibus ac rotundis: floribus puniceis, e quibus acuminati apices oriuntur, gruinis capitulis similes. Radicem habet tenuem, palmarem & fibrosam. Nascitur secus itinera, locis incultis, & etiam in hortis. Tertium cuius meminit Plinius, foliis viret Cicuta minoribus, seu Myrrhidis proximis, minus tamen laciniatis, humi accubantibus, quae senescentia rubescunt. Caules habet breves, rotundos, pilosos rubentesque, in quorum summitatibus flores spectantur purpurei, punicei, parvi, stella figura, e quibus acuti oriuntur apices gruinis rostellis similes sursum spectantibus capitulis balaustrii effigie. Radice nititur candida tereti ac dulci, vegetiori quam altera. Nascitur in rudibus, circa sepes, secus itinera, & saxoso & extenuato solo. Ceterum praeter hac alia tria sunt quoque Geranii genera, quorum primum quod copiosum in pratis in Germania & Bohemia provenit, foliis habet ut ceteris grandioribus, variis, cili amulis, octonis circumquaque, divisuris, numerosis, humi accubantibus, praelongis ac firmioribus, pediculis nitentibus: caules edit pinguiusculos, & articulatos, ramis copiosis, in quorum cacuminibus flores emicant ceterorum majores, in gyrum sese pandentes rosarum modo, colore caeruleo ad purpuram violaceam inclinate. Quibus decedentibus, gruinis, ut in ceteris, prodeunt capita, majora quam in ceteris generibus, prono in summitate rostro, triplici apice, in corona modum rescisso. Radicem quoque, ceteris longiorem habet, crassiorē, robustioremque, multifidam, colore rufescente, & lignosa intus matrice. Vulneraria est herba, & praesertim radix tam in potionibus addita, quam exterius admotā. Secundum folia gerit pentaphylli modo divisa, magis tamen per ambitum laciniata, subhirsuta, & praelongis pediculis, ipsisque pilosis nitentia. Caules habet palmares, tenues, lanuginosos. Flores ex purpura rufescentes, e quibus parva acutaeque, oriuntur filiquulae, hirsutae ac subasperae, in quibus semen concluditur. Radicem habet palmarem, sed tenuem. Nascitur arido solo. Germanorum medicis hanc tritam recentemque, peculiariter commendant ad Erysipelas, ad inflammationes mamillarum, & oris, & pudendorum ulcera. Tertium, quod ad me Verona misit Franciscus Calzolarius folia profert Althae proxima: caules plures lentos, geniculatos, hirsutos: flores parvos rubentes, balaustrii sive Cythii figura: e quibus gruinis prodeunt capita, rostro ut in ca-

Momordica.

Geranii primi Dioscoridi.

Geranii secundi histor.

Geranii tertium.

Geranii quartum.

Geranii quintum.

Geranii sextum.

VII. GERANIUM IV.

VIII. GERANIUM V.



teris acuminato. Radix illi est sesquidodrantalis, digiti crassitudine, qua humotenu rubescit. Nascitur in montibus, & praesertim in Baldo monte in agro Veronensi. Viribus praestat vulnerariis, & in omnibus, quibus & cetera genera. Primi Geranii radix (ut Plinius est auctor) rescicentibus se ab imbecillitate utilissima est. Radix drachma pondere in vino pota, vulvae Phlogistationes discutit. Bibitur contra phthisim drachma in vini cyathis tribus, bis die: item contra inflationes: qua & cruda idem praestat. Succus radice auribus medetur. Opisthotonicis semen drachmis quatuor cum pipere, & myrrha potum auxiliatur.

Geranii

vires ex

Phlo.

Ggg

liatur.

IX. GERANIUM VI.

Nomina.



liatur. Secundum verò Geranium et si nullum esse in medicina
us scriptis tradiderit Diosc. non desunt tamen hodie herba-
vi, chirurgi qui in internis vulneribus glutinandis & fistulis
sanandis ipsum in portionibus sumptum mirifice commen-
dent: quinetiam radicibus & foliis ad recentia vulnera & ul-
cera sananda utantur. Fetu quoque, usurpantur ad articulo-
rum dolores. Sed equidem vereor, ne hi decipiantur, Serapio-
nis interpretem secuti, qui Anomum Pedem columbinum
appellavit: quippe quoniam propria sit Anomi facultas in-
ternis corporum vulneribus mederi. Tertium iisdem cum se-
cundo genere viribus pollet. Geranii non reperio meminisse
Galenum in simpl. med. libris. Eius quidem meminit Paulus,
sed ea tantum de Geraniis posteritati memoria mandavit,
quæ ex ipso Dioscoride sumpsit.

Quod Græci γεράνιον, Latini similiter Geranium vocant:
Itali, Geranio: Germani, Storcken schnebel: Hispani, Pico
de cinguenba: Galli, Bec de cigoigne, Bec de Grue, aut Herbe
Robert.

Geranium à gruini capitis imagine in summo e-
jus cacumine visenda, nomen habet: recentioribus à
Ciconiæ rostri effigie, Rostrum Ciconiæ, dicitur. Pri-
ma & secunda figura est Geranii bulbosi, sed prima
id proponit, ut Matthioli, Castor, Lug. Geranii pri-
mi & Tab. Geranii bulbosi nomine expressere: altera
verior est. II. Geranium tuberosum majus, C.B. &
Cam. Geranium subrotunda radice Diosc. Gef. hor.
Geranium bulbosum, Lob. Geranium tuberosum,
Dod. fol. Lug. Tab. III. Geranium folio malvæ seu
alterum Dioscor. C.B. Geranium secundum, Brunf.
Matt. in posterioribus edit. in prioribus tertium est,
Lon. Cast. Thal. Geraniū alterum, Trag. Fuch. Dod.

gal. Lac. Lug. Geranii species vulgaris, Gef. hor. Pes columbinus, Lob. Cef. Geranium columbinum, Tab.
Geranium malvaceum sive Balsaminum, Cam. Hoc majus est, foliis mollioribus: est minus, foliis asperio-
ribus fissuris modò profundioribus modò brevioribus. IV. Geranium Robertianum primum, C.B. Gera-
nium tertium, Brunf. Matt. Fuch. Lac. Lon. Geranium Robertianum, Lob. Dod. fol. Tab. Cam. Geranium
secundum Dioscoridis, Lugd. Herba Roberti, eidem. Rubertiana vulgo, Cef. Sideritis tertia, Dod. gal.
Gef. hor. cui & Gratia Dei. V. Geranium Cicutæ folio, C.B. Geranium tertium, Matt. in majoribus figuris,
at in prima secundaq; editione, pro primo ponitur. Geranium primum & majus, Lac. Geranium sup-
inum majus: Cord. hist. Geranium primum, Fuch. & Dod. gal. Geranium supinum, Dod. fol. Geranium myrrhi-
num, Tab. Geranium tertium Plinii, Lugd. Geranium *γναφάλιον* Thal. Myrrhida Plinii, rostrum C-
conia, Lob. Acus muscata vulgò, Cef. Hoc enim habetur in odorum & odorum. VI. Geranium Cicutæ
folio supinum, C.B. Hujus iconem adposuimus, quia pro Geranio tertio Cam. in suo Matthioli posuit:
Geranium 4. Brunf. Geranium minus, Trag. Tab. cui & arvense, Geranium septimum sive gruini, Dod.
fol. Geranium supinum parvum, Cam. Myrrhida Plinii & Rostrum Ciconiæ in odorum, vulgatum, Lob.
icon. Matthioli in magnis figuris videtur proposuisse. VII. Geranium Batrachiodes, C.B. Geranium
quartum, Matth. Trag. Cast. Lugd. Geranium quintum, Fuch. Lac. Lon. Geranium batrachiodes, Dod.
gal. & fol. Lob. Lug. Thal. Cam. Geranium sanguinarium, Tab. Balsamina vulgò, Geranium Balsami-
num Cæsalpino. VIII. Geranium Robertianum secundum, C.B. Geranium quintum Matth. Geranium
quartum Fuch. Lacun. Geranium gruina, Dod. gal. Geranii Robertiani alia species, Advers. Gruina-
lis, Lug. Geranium Violaceum, Tabernæmontano. IX. Geranium folio althææ, C.B. Geranium sextum
Matth. Cast. Lugd. Geranium malacoides, Lob. Geranium althæodes, Cam. Geranium Monspelianum,
Tab. Geranium à Calceolario Matthiolo missum, Dod. fol. Pes columbinus tertius, Cæsalpin. Hoc ad se-
cundum Dioscoridis referendum, de quo Plinius sub Geranio foliis candidioribus malvæ.

Γναφάλιον.

GNAPHALIUM.

CAP. CXV.

Gnapthalii foliis albis, mollibusque aliqui pro tomento utantur. Bibuntur efficaciter folia in vino
caustero ad dysenteriam.

Gnap-
thali confid.
Ex Plinio

Gnapthalii historiam adeò paucis perstrinxit Dioscorides, ut nobis non modò difficile, sed etiam impossibile videatur,
ut quisquam conjicere, ac decernere possit, quam plantam sit, quæ verum Gnapthalium representet: præsertim cum
antiquorum hæcenus repererim neminem, qui Gnapthalii faciem longiori historia expresserit. Etenim Plinius eadem, quæ
Dioscorides, brevitate usus, Gnapthalii notas reddidit libro 27. capit. 10. Gnapthalium planta est incana tota, tomen-
tosaq; caulibus compluribus fruticans, circa quos totos folia insunt crassiuscula, oblonga, lanuginosa, ac mollia: quæ verò
in caulium summitate spectantur, in rosa modum orbiculata sunt. Radicem habet multifidam ac tignosam. Pro-
venit raris in locis in Italia, & gaudet apricis & sticulis. Ad diarrhæam & colicæ passionis folia bibuntur.
Præsumt quoque enteroceli in pulverem hausta. Fuchsius tamen in sui de stirpium historia commentariis her-
bam quandam

banu quandam pro Gnaphalio ostendit, quam ideo fortasse Gnaphalium existimavit, quod incana, tomentosaq; conspi-
ciatur. Sed mihi plane eam Fuchsius pro Gnaphalio depinxisse videtur, quam Plinius lib. 24. cap. 19. Herbam impiam vo-
cari tradit: quae merito IMPIA Plinii dici posset, quod ejus è veteribus nemo, quantum equidem legerim, prater ipsum me-
minerit. De qua is differens loco modo citato, eam is notis, & viribus descripsit. Herba impia vocatur incana, totu marini
aspectu, thyrsi modo vestita, atq; capitata. Inde alii ramuli assurgunt, sua capitella gerentes. Ob id impiam appellare,
quoniam liberi super parentem excellent. Alii potius ita appellatam, quod nullum animal eam attingat, existimare.
Hac inter duos lapides trita fervet, praeipuo adversus anginas succo, lacte & vino admisto. Mirumq; traditur, nunquam
ab ea morbo tentari, qui gustaverint. Itaq; & suis dari, quiq; id medicamentum noluerint haurire, eo morbo interire.
Sunt qui & in avium nidu inferi aliquid ex ea putent, atq; ita non strangulari pullos avidius devorantes: haec de Im-
pia Plinius. Ceterum quoniam Gnaphalium ob ejus tomentum, illud candidissimum vellus, quod vulgo nos appellamus
10 Bambagia, & alii Cotone, Latini verò XYLON, & Gossipium, mihi in mentem redegit, a veteribus Graecis nusquam, Xylibia
storia &
vires.

I. GNAPHALIUM.

* II. GNAPHALIUM VULGARE.*



quod sciam, descriptum: nisi asserere velimus *λεπιδόχορον* de qua Theophrastus egit libro 4. cap. 9 esse Xylon: ideo hic de ejus
historia, ac viribus latius differendum duxi, quam fecerim in lini mentione, ubi ejus quoq; memini. De hoc itaq; Plinius
li. 19. c. 1. sic loquitur, Superior, inquit, pars Aegypti in Arabiam vergens gignit fruticem, quem aliqui Gossipion vocant, plu-
res Xylon, & ideo lina inde facta xylina. Parvulus est, similemque barbatam nuci desert fructum: cujus ex interiore bombice
lanugo netur. Nec ulla sunt ei in candore, molliiave praefenda. Vestes inde sacerdotibus Aegypti gratissima: haec Plinius.
Hac etate Xylon feritur etiam in Cypro, Creta, & Sicilia insulis, ubi copiosissimum provenit: quin & in Apulia, aliisq; re-
gionibus calidioribus nascitur. Hujus lanugo manifeste excalfacit, ac siccat: quae si comburatur, mixtum in modum manan-
tem è vulneribus sanguinem sistit: eadem accensa, & navibus suffita, uteri strangulatus avertit. Seminum medulla quae ex-
calfacit & humectat, rufi & difficulter spirantibus auxiliatur: genitale semen procreat: proinde venerem stimulat. Ole-
um ex ea exprimitur, quorum lentigines in facie, albitum etiam cetera cutis macula in facie optime delentur, & palpe-
brarum asperitates leniuntur. Sed ut jam Gnaphalio suas ex Galeno reddamus vires, eas ipse lib. 6. simpl. med. his verbis re-
tulit: Gnaphalium ideo sic nominatum est, quod foliis ejus mollibus *ἀντι γναφάλης* hoc est, pro tomento utantur. Sunt
autem candida, & mediocriter adstringunt: ac proinde quidam id exhibent, ex asperorum vinorum quopiam, dysente-
ricis. Herba Graecis *γναφάλη*, Latini etiam Gnaphalium appellatur: Italis, Gnafalio.

Gnaphalium dictum, quod foliis *ἀντι γναφάλης* pro tomento, utantur. I. Gnaphalium maritimum,
C.B. Gnaphalium, Matth. Lug. Gnaphalium marinum, Gef. hor. Adver. (cui & Coronaria vulgi, sive Bom-
60 bax humilis) Lob. Dod. fol. Tab. Cam. Gnaphalium marinum tomentosum, Lugd. Meminit Matth. Gna-
phalii Fuchsi, quare & figuram ejus adjecimus. Nec hoc, nec subsequens Matth. in prima secundaq; edit.
habet: at in majoribus figuris utramq; expressit, in postrema ab ipso data edit. & in suo compendio: vulga-
ris figuram non habet. II. Gnaphalium vulgare, C.B. Matth. in majoribus figuris, Lob. Lugd. Tab. Thal.
Impia herba Plinii, Matth. in Commentariis, Gef. hor. Gnaphalium Fuch. Gef. hor. Lac. Cast. Heliochry-
sos sylv. Trag. Filago, Dod. gal. & fol. Tomentum, Cor. in hist. (cui & Centunculus) Lon. herba impia vo-
catur Incana, Cæf. III. Gnaphal. latifolium peregrinum, C. B. Ex radice prodeunt caules plures, versus
terram primu reflexi, cubitales, etiā breviores, striati, lanugine obducti (quod sculptor & in caule & foliis
omisit) circa quos folia oblonga angusta salicis forma, supernè ex viridi nigricantia, prona parte incana
in cir-

*III. GNAPHALIUM LATI-
folium peregrinum. *Typhae
confid.Typhae
usus.

TYPHA.

Typhae
Theoph.

Nomina.

a Meum
piscis aut
thymus
y n d. i. r. a.
dices pal-
mi longi-
tudine
tres aut
quatuor.
b Deest
in meo
exempl.
c m d. i. r. a.
d. i. m. a.
xime in
petrosis.
Circæe
confid.

aut quadruplici, candida, b odorata exalfaciante. Nascitur in apricis, c saxis, & vento perflatis. Radicis
tusæ pondo quatuor, in sextariis tribus vini dulcis per diem, & noctem macerantur, potuq; triduo vul-
vas expurgant. Semen in sorbitionibus datum lacte mammas nutricum explet.

Haud equidem ausim affirmare, an Circa a hodie inveniri possit in Italia: quamvis ea antiquis fortasse notissima fuerit.
Siquidem nulla hactenus se mihi obtulit planta, neq; alia, quod sciam, quæ Circaam repræsentaret. Caterum credi-
didere

in circumferentia lanuginosa: ramuli singuli in sum-
mo brachiantur, & veluti comam florum gestant: flo-
res globosi, ex singulis pediculis dependent, qui ex
pluribus foliolis argenteis sibi invicem incumben-
tibus constant, quæ communiter ita reflectuntur, ut
in medio staminula plura subflavescentia, lanugine in-
termixta instar pappi contenta, quæ facile in auras
avolant, conspiciantur, ut figura exprimitur, in qua
tamen staminula sculptor non expressit. Ex novo orbe
delatum scribit Clusius, cui Gnaphalium America-
num & *Agropyron* dicitur: quod in horto Illustrissi-
mi Ducis Wirtembergici, quem ipse Archiater Joh.
Bauhinus frater meus, Montembelgardii colit, legi-
mus. Xyli figura in editionibus plerisq; & libro 2. ca.
de Lino & hoc loco habetur: verum sufficiat semel
posuisse, supra capite de Lino.

TYPHA. CAP. CXVI.

Typa folium edit cyperidi simile: caulem album, 20
lævem, æquabilem: florem in cacumine ambien-
tem, densum, qui in pappos solvitur, quod panicu-
lam aliqui nominant. Hujus herbæ flos suillo adipe
eloto exceptus ambustis medetur. Gignitur in palu-
stribus, & aquis stagnantibus.

Typa planta est in Italia vulgaris, notiorq; omnibus
quam ut ejus effigies explicari debeat. Ea in paludibus,
stagnis, & lacubus frequentissima provenit, ita ut rara ad-
modum sint stagnantes aquæ, quæ Typa non scateant. Cla-
va, quam in levissimo caule gerit, a nostris Hetruscis Mazza
sorda vulgò dicitur, quod ejus lanugo, si in aures decidat, sur-
ditatem asserat. Expetuntur clavarum pappi infima gentis
hominibus palmarum vice ad grabatos faciendos. Foliorum
verò usus ad confectiendâ vitrea vasa, & ad muliebres ca-
thedras texendas: quin & ad tegetes parandas. Thypha pappi,
additis betonica foliis, & gladioli, ac hippoglossi radicibus,
omnibus in pulverem tenuissimum redactis, & assatis ovorum
luteis exceptis, utuntur quidam feliciter ad enterocelas. Id au-
tem medicamentum exhibent quotidie jejuniis drachma pon-
dere triginta dierum spatio: eoque, non modo pueros, adolescen-
tesq; sanari pollicentur, sed etiam juvenes jam ætate consisten-
tes: si tamen interim præstanti ligatura, ac emplastris glutin-
antibus ima pubis pars probe muniatur. Typa meminisse
Galenum in simpl. medic. censu, non invenio. Ejus tamen me-
minit Theophr. libro 1. cap. 13. de plant. hist. ubi inter enodes palu-
strum locorum plantas Typham quoque recensuit. Ei nomen
Græcum est *τύφη*: Latine item Typa: Italicum, Mazza
sorda: Germanicum, *Wosstkolben* / & *Marrenkolben*: Hispani-
cum, *Bohordo*, & *Funco amacorocado*: Gallicum, *Maiche*, 50
& *Masse de jonc*.

Typa duplex, aquatica & cerealis: aquatica, ma-
jor, media, & minor. Typa palustris major, C.B. Ty-
pha, Matth. Fuch. Lac. Lon. Lob. Cast. Typa aqua-
tica, Trag. Lug. Typa palustris, Dod. gal. & fol. Cor.
in Diosc. Cæs. Tabernæmontano.

CIRCÆA. CAP. CXVII.

Circæa, quam & Dircaam aliqui vocant, foliis est 60
chortensis solani, agnatis crebris: flore nigro, pu-
fillo, copioso: semine milii, nascente in quibusdam
veluti corniculis: dodrantali radice, triplici ferme,

didere nonnulli hanc sibi Circaea nomen comparasse, quod Circe venefica in suis ea uteretur veneficiis, vel quod fortassis ejus fuerit inventrix, à Sole patre plantarum omnium genitore edocta. Quod etsi nonnullis verisimile putetur: cum tamen à nemine Circaeam his pollere viribus proditum sit, aliunde potius id nominis sibi vendicasse existimandum. Memini Circaea Plinii lib. 27. cap. 8. ubi eam his notis, ac viribus depinxit. Circaea strichno (hoc est solano) sativo similis est: flore nigro, Circaea

I. FILIPENDULA



pusillo: parvo semine, ut milii, nascente in quibusdam corniculis: radice semipedali, triplici ferme, aut quadruplici, alba, odorata gustu calidi. Nascitur in apricis saxis. Diluitur in vino, bibiturque, ad dolorem vulvae, & vitia. Macerari oportet in sextarius tribus quadrantem radice, tusa per noctem, & diem. Trahit eadem portio secundas. Semine lac minuit in vino, aut mulsæ aqua pota. Hac Plinius, qui illa omnia ferè ab ipso Dioscoride mutuatus est. Etsi ab eo in hoc magno, ut putato, errore dissentiat, quod Circaea semen in vino, aut mulsæ aqua potum, lac minuire tradat, cum potius, teste Dioscoride, ipsum eliciat. Qua in re Plinius non modo Dioscoridi refragatur, sed ipsi quoque Galeno: qui de Circaea viribus differens libro 7. simplicium medicamentorum sic inquit: Circaea herba radicem scribit Dioscorides ex vino dulci potam secundas expurgare. Est enim boni odoris, & ex alfectoria. Semen autem ejus in sorbitione exhibitum, ad lactis generationem conducit. Quæ Græcè *σιχηρία*, Latine similiter Circaea, & Italicè, Circaea vocatur.

OENANTHE.
CAP. CXVIII.

Oenanthe folia habet pastinacæ: florem candidum: caulem crassum, palmi altitudine: semen atriplicis: radicem magnam, in multa rotunda capitula extuberantem: nascitur in perris. Hujus semen, caulis, & folia cum mulso vino pota, secundas eji- ciunt. Radix è vino urinæ stillicidio convenit.

Oenanthem, cujus hic Dioscorides meminit, Theoph. l. 6. c. 7. de plant. hist. & Plin. libro 21. cap. 24. putant, Fuchs. thes. consensu, & recentiorum herbariorum plerique, eam esse herbam, *sidacantho*.

II. OENANTHE



III. OENANTHE II.



Ggg 2

qua

Filipen-
dula.

qua hodie passim FILIPENDULA vocatur. Foliis est numerosis ab uno pediculo utrinque, seriatim dependentibus, pimpi-
nella sive sanguisorba modo, magis tamen sese stipantibus, oblongis & per ambitum denticulatis, caulibus sesquicubitalibus:
in quorum fastigiis flores sunt albi, in umbella ferè speciem coherentes, atque odorati. Radices habet multifidas, funiculi mo-
do exiles, sed globulis numerosis refertas, perinde ac in ponia fœmina, sed longè minoribus, oblongis & rariisculis. Na-
scitur in pratu & herbosis locis. Radix pota urina remoratur, ejusque stillicidio auxiliatur: item renum tum calculi, tum
doloribus. Eadem stomachi inflationes discutit. Medetur suspiriosis & agrè spirantibus, omnibusque, in universum morbis,
quos pituita excitaverit. Radicum siccarum pulvis, utiliter inspergitur comitialium cibus. Quorum certè sententia quam-
vis virarum magnæ apud me auctoritatis, nunquam potui subscribere, quod Filipendula hæc magna nusquam, quod inve-
nerim, radice nitatur, quæ rotundis extuberet capitibus: quod semen non serat atriplicis: quod denique, non in petris, sed in
pratis, & lato ubique, solo proveniat. Quibus sanè rationibus non potui non adduci, ut apud Dioscoridem aliam omnino à
Filipendula Oenanthem semper esse crediderim. Ceterum tria Oenantes genera, quæ post Filipendulam hic expressimus, 10
misit ad me Patavio Jacobus Antonius Cortusius Patricius Patavinus, vir ut rei plantarie admodum peritus, ita ingenua
liberalitate præditus. Quorum secundum foliis est pyrethri aut pastinacæ sylvestris non ab similibus, caule fœniculaceo, qui
umbellæ in summitate gerat, è ramis dependentes. Radicibus per omnia filipendula similibus. Provenit in collibus, & locis
à Sole illustratis. Creditur iisdem esse viribus, quibus filipendulam præstare diximus. Oenanthe tertium, folia promit Gin-
gidii, caulem fœniculatum, striatumque, è cuius ramis umbellæ oriuntur candidæ. Radicibus numerosis filipendula similibus
sed vegetioribus globulis. Nascitur in amenis tractibus, & in montibus. Nihil differt suis in viribus à præscriptis. Oenanthe
quartum, herba est humi serpens, foliis tertis ferè similibus, exilioribus tamen, & magis laciniatis, caule sinuoso, striatoque.
Capitulis in summitate hirsutis, in quibus semen. Radices mittit plures, rapunculi ferè effigie, non solum in una caulis par-
te, sed etiam in ramis, qui humi serpentes radices quoque faciunt. Nascitur in incultis locis. Nihil certi de ejus viribus vo-
bis constet, putamus tamen à ceteris Filipendulis non multum differre. Ultimum hoc accepi à Clarissimo Medico Bernar-
dino Terrisano, qui nunc simplicium medicamentorum facultatem, & universam materiam medicam, magna cum lau- 20
de, in famosissima Patavina Academia publicè profitetur. Quod autem tuberosa est radice, pluribus sanè notis genuinam
Dioscoridis Oenanthem referre videtur: quod si huic caules inessent et rasi, assererem profecto legitimum esse Oenanthem.
Cetera verò cum radicibus nituntur Filipendula similibus, quin etiam umbellis, non parvam cum ea habere cognationem
ostendunt. Nec interim alicui mirum esse debet, quod cunctas hæc species sub Oenantes nomine appingi curavimus, si qui-

Oenan-
the tria
genera à
Cortufo.Oenan-
the quar-
ta à Tre-
visano.

IV. OENANTHE III.

V. OENANTHE IV.



dem id temere à nobis factum non est. Nam tamen si legitimi Oenantes species non sint, cum hæc fuerit nemo, qui has
plantas proprio appellaverit nomine: non præter rationem esse existimavi, si sub Oenantes nomenclatione, nunc primum 60
prodivent in lucem, ad rei plantarie studiosorum commodum. Oenantes vires, quas descripsit Galenus in simpl. censu,
non licuit mihi reperire. Ceterum Filipendulam non vulgaribus pollere viribus testantur recentiores. Ea enim urina re-
moratur, ejusque stillicidio auxiliatur: item renum tum calculi, tum doloribus. Eadem stomachi inflationes discutit. Mede-
tur suspiriosis, & anhelantibus, omnibusque, in universum morbis, quos causa frigida excitaverit. Prodest comitialibus insper-
Nomina, so cibus radicem pulvere. Plantæ, quæ Græcis *Ὠνόανθη*, Latini etiam Oenanthe appellatur: Itali, Enanthe.

Filipen-
dulæ vi-
res.

Oenanthe quasi flos vinosus, quod odore & quadantenus colore non sit viti dissimilis, in quam classem
Filipendula refertur, sic dicta à numerosis illis & rotundis in radice capitibus, quæ quasi ex filo pendere
videntur.

videntur. I. Filipendula vulgaris, C. B. Filipendula, Matth. Trag. Dod. gal. & fol. Cord. in hist. Gef. hort. Lon. Cast. Thal. Tab. (cui & Saxifraga rubra) Cæfal. Lugd. Oenanthe. Fuch. Cord. in Diosc. Lac. Lob. II. Bulbocastanum (quod figura radicis bulbos, sapore gustuq; Castaneas scite exprimat) apii folio, C. B. Oenanthe primum, Matth. Cast. Lugd. Bunium, Dod. gal. Lac. Gef. hort. Bulbocastanum, Gef. hor. Dod. fol. Taber. Cast. Cam. Bulbocastanum mas Tralliani, Lug. Bulbocastanum grandius, Eidem. Nucula terrestris septentrionalium, Lob. Ornithogali species, Lon. Pancasculus vulgo, Cæf. III. Oenanthe apii folio, C. B. Oenanthe secundum, Matth. Lugd. Oenanthe angustifolia, Lob. Filipendula, Cast. Filipendula tenuifolia, Tab. IV. Oenanthe Chærophylli foliis, C. B. Oenanthe tertium, Matth. Lugd. Oenanthe Cicuta facie, Lob. Oenanthe alia Penæ Lugd. Filipendula altera species, Gef. hort. Filipendula tertia & Oenanthe Selinophyllos, Tab. V. Oenanthe aquatica, C. B. Oenanthe quartum, Matth. Lugd. Oenanthe aquatica, Lob. Filipendula aquatica, Tab. Laver minus, Dod. gal. Juncus odoratus aquatilis, Dod. fol. Sium, sive Laver minus Dodonæi, Lugd. Sifer palustre eidem. an Petroselinum sylvestre, Cæfalpino? Hæc in hortis adolescit & folia terræ proxima Chærefolio similia acquirit, ut figura Matthioli exprimit.

Κόνυζα.

CONYZA.

CAP. CXIX.

Conyzæ duo genera: quæ parva vocatur, odore præstantior est: major verò frutice altior, & foliis latioribus, gravi odore. Utriusq; folia olivæ similia, hirsuta, pinguis: in majore caulis binum cubitorum altitudine attollitur, in minore pedem æquat: flos fragilis, lutei coloris, a qui in pappum abit: radices supervacuæ. Suffitu, substratuq; frutex totus serpentes fugat, culices abigit, & pulices necat. Folia convenienter illinuntur serpentium plagis, & tuberculis, ac vulneribus. Flores, & folia cum vino ad menses, partusq; ejiciendos bibuntur: item contra urinæ stillicidia, arquatam morbum, & tormina: comitiales porta ex aceto adjuvant. Decoctum in deflectionibus medetur vulvæ malis. Impositus succus abortum facit. Herba ex oleo efficaciter horroribus oblitur. Capitis dolores tenuis illita sanat. Est & tertium Conyzæ genus, caule crassiore, ac molliore: foliis mediæ inter majorem, & minorem amplitudinis: minimè pinguis, multò tamen gravioris odoris, & in jucundioris, sed inefficacior. Provenit locis humentibus.

a Meum

addit.

conyzæ

f. sub-

amarus.

I. CONYZA MAJOR.

II. CONYZA MINOR.



Conyzæ omne genus non in Hetruria solum, sed alibi quoq; passim ferè provenit, nullis prorsus reclamantibus notis, Conyzæ quæ earum singulis à Dioscoride tribuuntur. Conyzæ major vulgò Pulicaria dicitur, quia substrata (ut Dioscorides inquit) pulices necat. Quæ fortè a ratione adductus Theodorus in Theophrasto, Conyzam Pulicariam interpretatur. Me- Conyzæ minit autem Conyzæ Theoph. lib. 6. cap. 2. de plant. hist. ubi de ejus generibus differit his verbis: Conyzæ mascula, & femi- duplex na constat. Distant quemadmodum cetera, quæ sic discerni desiderant. Fæmina enim tenuiori vestitur folio, & compr- Theophr. fior est, atq; in totum minor. Mas amplior, crassiorq; caule, atq; ramosior, & folium amplius pinguisq; habens, necnon & flore splendidior est. Ambo fructifera sunt, in totum serotina germinè floresq; constant: quippe cum circa arcturum, & post arcturum incipiant. Mari gravior odor: fæmina acrior, ideoq; contra bestiarum morsus commodior est: hæc Theo- phrastus de duplici tantum Conyzæ genere. Conyzæ major nascitur in campestribus, in collibus & amænis locis. Conyzæ minor solum provenit alterius angustioribus, frutice brevior, pedali longitudine & odore quidem præstantiori:

Ggg 4

cetera

III. CONYZA MEDIA.

Conyza
vires ex
Gal.

Nomina.



Lob. Lug. Cam. Hanc censemus prius à Matthiolo pro Bacchari exhibitam. II. Conyza minor flore glo-
bofo, C. B. Conyza minor, Trago, Matth. Dod. gal. Lac. Lon. (cui Conyza fœmina) Cast. Lugd. Tab. Co-
nyza minima, Lob. Dod. fol. Lugd. Thal. Pſylli nomine poſita apud Cordum in ſua hiſtoria, ubi tamen
Pſyllium deſcribit. III. Conyza media aſteris flore, ſeu Cunilæ tertium genus, Cunilago, C. B. Conyza
media, Matth. Dod. gal. & fo. Lacu. Lon. Lob. Lugd. Conyza tertia, Caſt. Cluſ. hiſt. Pann. Conyza Cord.
in Dioſc. Tab. Conyzae ſpecies tertia aquatica, Gef. hort. Conyza aquatica, Thal. Calaminthæ tertium
genus, Fuch. Mètha lutea, Lon. Aſteraſtico ſimilis jux-
ta ſcrobis, Cæſa. Hæc duplex, altera foliis latioribus &
integris: altera ſtrictioribus & in ambitu crenatis.

I. HEMEROCALLIS.

Hemero-
callis cō-
ſideratio.Hemero-
callis al-
terum
genus.

cetera verò majori ſimilia habet. Provenit ſecus itinera, in cam-
peſtribus, & in amœnis. Ceterum tertia ejus ſpecies, cujus à Dio-
ſcoride ſit mentio, inter marem & fœminam media eſt. Naſci-
tur hac in Anania vallis agro, & in Goritienſi comitatu copio-
ſiſſima, quin etiam in Bohemia, Germaniæq; humentibus præ-
fertim locis, & ſecus vias, ubi ex agrorum marginibus aqueus hu-
mor ſiſtilicio quodam in proximos deſluit canales. Hæc autem
peculiariter dyſentericos juvat ſi ſicca farina drach. [duæ] pon-
dere quotidie ſumatur ex vino rubro aſtero. Conyza vires po-
ſteritatis memoria prodidit Galenus. 7 ſimpl. med. ſic inquit: 10
Conyza & major, & minor adſimilis ſunt tum temperatura,
tum facultatis: guſtui amara, & acres apparent. Excalfaciuntq;
admodum luculenter, ſive quis folia lavigata cum teneris ra-
mulis (eſt enim fruticoſa planta) parti cupiam illinat, ſive ubi
in oleo coxerit, eo utatur. Siquidem conuſiones, ſive rigores per
circuitum redeuntes, tale ſanare oleum videtur. Flores quoq;
eorum adſimilis ſunt facultatis. Itaq; quidam & ipſos cum foliis
tritos in vino bibendos exhibent, ad n enſes fortiter ducendos,
ciendumq; ſatum. Eſt & tertium Conyza genus, in locis humi-
dioribus proveniens utriq; illis tum graveolentum, tum imbecil-
lius. Sed prima memorata tertii ſunt ordinis in excalfaciendo, 20
& exiccando, & ſic Græcè, ut etiam Conyza Latine dicitur:
Italicè Conyza, & Pulicaria: Germanicè Seeleſtinn und
Dürnwurz; Hiſpanicè, Attradegua: Gallis, Herba aux puces.

Conyza, fortè dicta, quod *núvovus* ſeu Culices, ſuo
lentore capiat, Gaza Pulicariam vertit. I. Conyza major
vulg. C. B. Conyza major, Matth. Tra. Do. ga. Gef. hor.
La. Lon. Clu. hiſt. Hiſp. Caſt. Lug. Conyza helenitis,
Cord. in hiſt. Tha. Conyza major altera, Do. fo. Bac-
charis Lon. Ta. Baccharis Monſpelienſium, Gef. hor. 30

Hæſponadus. HEMEROCALLIS.
CAP. CXX.

Hemerocallis folium & cauſem habet lilii, herbacei
coloris ut porrum: flores in cauſe per ſingulos ex-
ortus terni aut quaterni erumpunt, lilii diviſura, quo-
ties dehifcere cœperunt, colore perquam pallido: radix
magna eſt, atque bulbosa. Quæ pota, aut cum melle &
lana in peſſo appoſita, aquam educit, & ſanguinem. Fo- 50
lia trita mammarum inflammationes à partu contra-
ctas, oculorumq; collectiones mitigant. Radix & folia
igni ambuſtis utiliſſimè illinuntur.

Hemerocallis nuſquam non provenit in Italia, quandoqui-
dem circa meſſem in arvis inter ſegetes, in campeſtribus, in-
ter vepres in pratis, in montibus, & in vallibus aureo colore emi-
cat. Vulgus Lilium ſylveſtre nominat. Radice nititur bulbosa,
hortenſi Lilio perſimili, ſed colore diverſa. Flores, cum ſuo tem-
pore debiſcunt, colore perquam pallido (ut Dioſcorides ait) con- 60
ſpiciuntur, aded ut fulgentis auri modo rutilent. Hemerocallis
genus & illud eſſe non diſſiteor, quod ego inveni in montibus la-
pidia: id namq; facie alterum amulatur, ſed radicem habet,
quæ pluribus & parvis coagmentatur bulbis: quin etiam flores
proſert aliam ſortitos diviſuram. Martagi modo repandos, pri-
oris Hemerocallis colore, ut ejus eſſigies: quam hæc adjecimus,
apertè demonſtrat. Eadem præſtare poſſunt, tum radix, tum fo-
lia, quæ prior. Hinc itaq; eorum error, ut arbitror, evidentissi-
mè depre-

II. HEMEROCALLIS
altera.III. LILIUM CONVAL-
lium.

mè deprehenditur, qui Lilium convallium vulgò dictum Hemerocallium esse existimant. Namque illud solius constat ferè Lilii con-
plant aginis, tenuioribus tamen levioribus minusq; striatis: cauliculis juncis, triangulis, tenuibus, ac mollibus, obsequiosisq; valli de-
in quibus cacumen versus plures prodeunt flores albicantes, balustii, aut arbuti effigie, odore eximio & perquam jucun-
do, è quibus baccæ nascuntur virides, quæ per maturitatem Junio, & Julio mense rubra. Radices demittit laxas, longas si-
bris, capillamentisq; resertas, nullis adjacentibus bulbis. Nascentur in montibus & in eorum convalliis. Hemerocallis ve-
rò, Dioscoride teste, folia & caulem profert lilio similia: flores colore admodum pallido: radicem magnam, bulbosamq; Non est
Quæ sane nota, si diligenter conferantur, manifestissimè indicabunt, eos hallucinari, qui Lilium convallium Hemerocal-
lim esse contendunt. Lilii Convalli magnus apud Germanos in medicamentis est usus (abundat enim eo maxime Germa-
nia) ad varios corporis morbos. Flores excocti, attenuant, digerunt, provocant. Ajunt eo roborari cor, cerebrum, & Lilii con-
omnes principes facultates. Idcirco resolutis, comitialibus, convulsis, vetiginosis, veterosisq; animi deliquio correptis, & valli vi-
cordis pulsatione concussis, ipsum exhibent. Quin & ictu, seu commotis à venenosis animalibus præbent. Item agere partu-
rientibus stillatitiam florum aquam utiliter potandam censent: oculorumq; inflammationibus maximo esse auxilio prædi-
cant. Conficiunt autem ex floribus per astatem siccatis vinum vindemiarum tempore, ipsos calcatis avis admiscentes, quo
postea utuntur ad prædicta. Sunt & qui recentes flores veteri vino macerent, & in vitreo vase diu insolent, admistis laven-
dula vocata & roris marini floribus, additisq; odoramentis nonnullis: deinde ex iis stillatitiam aquam in calentis aqua
balneo vitreis organis eliciunt, eamq; aureis argenteisq; vasculis reponunt. Hanc aquam antream appellant, qua utuntur ad
omnes prædictos corporis affectus. Quinimò eam jamjam animam expirantis ori inserunt, rati ex ejus assumptione homi-
nes morientes in vita retineri posse per plusculum temporis spatium. Sed quàm vana isti ferantur opinione, mihi quidem
sapenumero experimento deprehensum est. Quod etsi iis quoq; irritum comperiat, ea tamen est hujusce aqua apud omnes
aut horitas, ut pleriq; ab ejus exhibitione abstinere nequeant, etiam in morbis calidissimis. Caterùm non sine errore Fuch-
sius, vir alioqui doctissimus, putat Lilium convallium esse Ephemerum, de quo Dioscorides agit libro sequenti. Sed quàm is
apertè decipiatur, nos suo loco dicemus: qui Ephemerum alterum faciunt iis mens sana non est. Hemerocallis meminit Gal. Heme-
lib. 6. simp. medic. sic inquit: Hemerocallis radicem habet liliæ radici similem, non figura tantum, sed viribus. Prodest rocallis
non secus atq; illa, igni ambustis: quippe quæ leviter digerentem facultatem habeat, & cum hoc repulsorium quiddam. vires ex
Quæ Græcis ημεροκαλλίς, Latinis quoq; Hemerocallis, & Lilium sylvestre vocatur: Italis, Hemerocalle & Giglio salvati-
co: Germanis, Heydnisch Eilien: Hispanis, Lirio amarillo: Gallis, Lis jaulne. Hemerocallis altera, Italis, Giglio salvatico Nomina
secundo. Lilium convallium, Italis, Lilio Convallio: Germanis, Weyenblumlein: Gallis, Muguet.

- 60 I. Lilium Croceum majus, rubens Plinii, fortè Hemerocallis Dioscoridis, C.B. Lilium rubens, Brunf.
Fuch. in icon. Gef. hor. Lilium rufum, Trag. Dod. gal. (cui & Hyacinthus Ovidii) Lilium croceum, Fuch.
fol. Lon. Lilium croceum majus, Tab. Lilium purpureum majus, Lob. Cui & Bulbus cruentus Hippocra-
tis) Dod. fol. Lug. Cam. Lilium sylvestre croceo flore, Cæsal. Lilium purpureum sive rubrum majus non
bulbiferum, Clus. hist. Pann. Hemerocallis, Matth. Lacu. Gef. hor. Cast. Lugd. Martagon Chymistarum
Lob. in icon. Martagon, Gef. hort. Cast. II. Martagon purpureo sanguineum polyanthos, C.B. Hemerocal-
lis altera, Matth. Lug. Hemerocallis Chalcedonica purpureo sanguinea polyanthos, Lob. Lilium rubens
vel cro-

